

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A cár Franciaországban.

Budapest, augusztus 20.

A francia köztársaság népe örömmel üszik arra a félhivatalos hírre, hogy a minden oroszok cárhoja újra ellátogat Franciaországba és részt vesz a reimsi hadgyakorlatokon. A francia kormány egészen váratlanul röpitette világá a nagyjelentőségű látogatás hírére és nagyon jól számított, amíg arra a tegnapi napot választotta, közvetlenül a kongregációs törvényt életbe léptető rendeletek megjelenése után, amelyekből a köztársaság reakcionárius ellenségei új anyagot merítenek féktelen izgatásukhoz. A cár látogatása első sorban Loubet elnöknek szól és a köztársaság híveinek már az okból is van okuk a lelkesedésre. Tudjuk, hogy a monarchisták és velük szövetséget kötött nacionalisták szüntelen az orosz-francia barátság meghidegülésével bujtogattak és a kormánnyal együtt Loubet elnököt tették a miatt felelőssé. El akarták hitetni a francia közvéleménnyel, hogy a cár a hadsereg üldözése miatt neheztel Franciaország jelenlegi vezetőire és azért maradt el a szövetséges birodalom hatalmas uralkodója a párisi kiállításról. Ez a mostani látogatás annál becsebb Franciaországra, mert a cár egyenes kívánsága volt, aki ezáltal nemcsak Franciaország flottáját, hadseregét akarja megvizsgálni, de ellátogat Párisba és több más francia városba is és feleségével együtt több napig a francia nép körében fog mulatni. Látni való, hogy a cár ennyi kitüntető kegye teljesen alkalmas a Waldeck-Rousseau-kormány megerősítésére és a köztársaságellenes nacionalista lapok tartózkodó viselkedése legjobban tanuskodik e látogatás belpolitikai hatásáról. De bármennyire hangsúlyozzák is bizonyos helyen a cár látogatásának intim jellegét, a külpolitikai jelentősége is szembeszökő, főképp, ha

igaznak bizonyulna a francia lapoknak az a híre, hogy a cár csak Franciaország meglátogatása után fog találkozni a német császárral és már nem Danzigban, hanem Kielben. A francia-orosz szövetség szilárdulásának ennél igazán nem adhatta meggyőzőbb külső jelét a cár, nem is szólva arról, hogy a hosszabb időre tervezett látogatás egyenes tüntetés is a kormány mellett, amelyet ellenségei felforgató eszmékkel vádolnak. Az autokrata fejedelem bizza ime magát a szocialistáktól támogatott kormányra, maga küzdvén le tanácsosainak aggodalmait, akik császáruk életét féltették ily hosszabb utazástól. A francia kormány természetesen ezzel roppant felelősséget vállal és hogy nem lesz oka félni a cár környezetének, arról kezeséget nyújt Waldeck-Rousseau ismert energiájára, amely már annyi nehéz munkában sikert biztosított neki. Kétségtelen, hogy már is megtörtént minden emberileg lehető a cár biztonságáért esőndben, észrevétlenül találja. Ez is hozzájárulhatott a nagy vendéglátás váratlan publikálásához.

Páris augusztus 20.

A francia lapok nagy örömmel fogadják a cár látogatásának hírére s olyan nagy eseménynek tartják, mely egész Európa figyelmét Franciaországra irányítja.

A *Petit Parisien* azt mondja, hogy a látogatásnak közvetlen diplomáciai következményei lesznek.

A *Figaro* azt írja, hogy a cár a francia nép közé jön s hogy ez a látogatás, amelynek intim jellege szembeszökő, csak üdvös hatású lehet.

A *Matin* szerint a cár Loubet elnököt már régen meg akarta ismerni. Hogy ez az ismerkedés eddig nem történhetett meg, oly körülmények okozták, amelyek a cár akaratától függetlenek voltak. *Egész Franciaországban* nagy örömet fog kelteni ez a hír, s Miklós cárt épp oly meleg rokonszenvvel fogják fogadni most is, mint 1897-ben. A cár *Dünkirchenben* szeptember 15-ikén lélt francia földre. A revali flotta-gyakorlatok után

Kopenhágába megy Danzig előtt találkozik Vilmos császárral, ki a *Hohenzollern* hajón lesz. Az angol királlyal is találkozni fog a cár, mielőtt ellátogat Franciaországba. Így kívánja ezt a politika, bár a francia sajtó diadalittasan hirdeti, hogy a cár német földre nem teszi a lábát. A cár mindenekelőtt végig néz egy flotta-szemlét, Franciaország legerősebb hadihajói fogják előtte tisztelegni a calaisi kikötőben. Aztán elutazik a keleti hadsereg zárógyakorlataira Reimsba, amelyeknek utolsó napja szeptember 19-ike. Ott négy hadtest vonul el a cár előtt: a lillei első hadtest *Jeannerod* tábornok parancsnoksága alatt, az amiens 2. hadtest *Garnier de Garet*s tábornok parancsnoksága alatt. Ez a két hadtest alkotja az első hadsereget, amelynek főparancsnoka *Duchene* tábornok. Részt vesz még a hadgyakorlatokon a chalonsi 6. hadtest *Hagun* tábornok parancsnoksága alatt és a nancyi 20-ik hadtest *Langlois* tábornok parancsnoksága alatt. Ez a második hadsereg, amelynek *Kessler* tábornok a vezére. Összesen 150.000 ember vesz részt a gyakorlatokon. Mind a két hadsereg *Brugère* tábornok fővezérlete alatt áll. A gyakorlatok Reims és *Betheny* falu közt folynak le. Reimsban dejeneur lesz s ott mondatnak el a hivatalos tosztok.

Páris, augusztus 20.

A *Havas-ügynökség* jelentése megerősíti azt a napok óta szállingó hírt, hogy a cár elfogadta Loubet elnök meghívását és Franciaországba megy. A reimsi hadgyakorlatok után a cár Dünkirchenbe érkezte előtt, az északi hajóraj felett Loubet elnökkel együtt szemlét tart. A hajórajnak az a földadata, hogy a cárt a francia vizekre való megérkezése alkalmával üdvözlje.

A cár nem szívesen mondott le tavaly arról, hogy a kiállítást meg ne szemlélje. Csak környezete befolyásának s az orvosok tanácsának engedett, kik az utazás veszélyeinek nem akarták kiténni a cárt, ki akkor családi eseménynek nézett elébe. Mikor legutóbb *Delcassé* Pétervártott volt, a cár kifejezte *abbeli óhaját*, hogy *mielőbb adyanak neki alkalmat arra, hogy párisi utazására vonatkozó ígéretét bevalthassa*. Ennek az óhajának tett most eleget Loubet, mikor a cárt a nagy

REGÉNY.

EGY LEÁNY.

Írta: MAXIM GORKIJ.

A folyóhoz ért, amely rózsaszinben és aranyos fényességben tükröztette a napot. Az eső kissé felzavarta a vizet és a part zöldelő disze gyöngén látszott csak a tükrében. Nem messze egy hal lubickolt. Csak a lubickolás, meg a madarak éneke törte meg a reggel esőndjét, egyéb semmi. Ha nem lett volna nedves minden, belefeküdt volna a fűbe. Itt tudott volna nyugodni, az éjszakai izgalmai itt végleg elesőndesedtek volna.

A parton ment Szergejevics Hippolit. Itt is, ott is kanyarodott a folyó, homokos kiszokellések, apró öblöcskék tettek változatossá a folyását. Figyelmesen megnézte a kis öblöket, a fákot, mintha meg akarná határozni, hogy a mögötte maradt kép miben különbözik az előtte levőtől.

Hirtelen, mintha gyökert vert volna a lába, megállt.

A vízben Varenka állt. Lehajtotta a fejét és kibontotta a nedves haját. Tese rózsaszinben játszadozott a reggeli napsgárral, a vizesöppök ezüstös fényben ragyogtak rajta. Lassan folytak le a esőppök a vállán, a mellén és belesöppentek a vízbe. Mielőtt lefolytak, hosszan tündöklött minden esőpp a napsgárrban, mintha fájna is neki, hogy a szép testtől meg kell válnia. Hajából a rózsás ujain át édes csörgéssel folyt alá a víz.

Elragadtatással, áhítattal nézte Szergejevics Hippolit, mint valami szentet. Oly tiszta és harmónikus volt e fiatal leány szépsége, — ifjúsága virágában pompázott, — hogy nem érzett egyéb kívánságot, csak hogy nézhesse. Fölötté egy diófán egy fülemile dalolt, de ő most minden hangot, minden sugarat és illatot a vízben talált

meg. A víz sejtelmes légysággal csókolta a fiatal leány testét.

De csak néhány pillanatig láthatta ezt Szergejevics Hippolit. A fiatal leány hirtelen fölvetette a fejét és egy hangos sikoltás után nyakig a vízbe merült.

Villámló tekintettel nézett Varenka Szergejevics Hippolitra, a harag barázdát vont a homlokán és ijedség, gyűlölet s megvetés látszott az arcán. — Menjen el! Nem szégyenli magát? Menjen el! — kiáltotta a leány.

De mintha messze távolságból hallotta volna e hangokat Szergejevics Hippolit, szinte meg sem értette, mit jelentenek ezek az indulatos szavak. A víz fölé hajolt, kitérte a karjait és az izgalomtól remegve alig tudott a lábán állni. A szonvedély tüze most már az egész testét égette. Minden áron Varenka felé törekedett, végre térdre esett, majdnem a vízben már.

Haragosan kiáltott Varenka, uszásra készült, de megállt és izgatottan szólt:

— Menjen el!... Senkinek sem fogom megmondani...

— Nem tudok... ezt akarta mondani, de nem jött az ajkára egy szó sem, beszélni sem volt ereje.

— Vigyázz... Elmenj innét! — kiáltott Varenka. — Te alávaló bitang...

Szergejevics Hippolit tüzes pillantással nézte Varenkát és térdelve várt reá. És megvárta volna így, ha akár a hóhér bárdja lógott volna a feje fölött, amely a koponyáját szakítja szét...

— Aljas gazember... Hát akkor majd, — súvította Varenka és kiugrott a vízből.

Szergejevics Hippolit most látta Varenkát pompázó szépségének teljességében. Előtte állt, a lábahegyéig látta, szépségének és haragjának villámában. Mohó vágyakozással várta Szergejevics Hippolit. Feléje hajolt Varenka... Szergejevics Hippolit kinyújtotta kezét, de a levegőt ölelte át.

Hirtelen valami nedves, nehéz csapást érzett az arcán, olyat, hogy támolygott. Megdörzsölte a

szemét, nedves homok került az ujjá közé és a fején, a vállán, az ajakán utéseket érzett. De az utések nem fájtak neki, önkéntelenül azonban védte a kezével a fejét. Dühös sikoltást hallott... Végre egy heves csapás a földre terítette. A hátán feküdt, már nem érzett semmit... Valami susogás volt a bokrok közt hallható, aztán minden csendes lett.

Végelennek tünt föl a hallgatás most bekövetkezett néhány pillanata. Szergejevics Hippolit mozdulatlanul feküdt, leszögezte a szégyenkezése meg az érzése, hogy elbujjon a föld alá. Mikor a szemét kinyitotta, a kék eget látta, a végtelen kékségű eget és úgy tünt föl neki, mintha mindjobban távolodnék tőle... Aztán hirtelen olyan nehéz lett a lélekzete, hogy horgított, végre olyan állapotba merült, mikor már az ember egyáltalában nem érez semmit sem.

— Így feküdt mindaddig, amíg végre fájni kezdett. Mikor a szemét kinyitotta, megpillantotta Varenkát, aki reá hajolt. Az ujjain át viz folyt az arcára. Hallotta a hangját.

— Nos jobban van már?... Hogyan megy haza ilyen állapotban?... Ilyen piszkosan, nedvesen és rongyosan... Ah... mondja legalább, hogy a parttól a vízbe esett... Nem szégyenli magát?... Agyon tudtam volna verni... ha egyéb kerül a kezembe...

Még sok mindent mondott, de Szergejevics Hippolit nem felelt a szavaira mindaddig, míg Varenka azt mondta, hogy elmegy. Ekkor megkérdezte: — Soha se látom... többé?...

Mikor ezt kérdezte, érezte, hogy mondania kellene:

— Bocsásson meg nekem!... De nem mondhatta már, mert Varenka hirtelen eltűnt a fák között.

Szergejevics Hippolit egy fához dülve ült és nézte, miként folyik a lábához a folyó zavaros vize.

Es a víz lassan folyt. Lassan... lassan... (Vége.)

hadgyakorlatokra meghívta. Erről a meghívásról *Delcassé* kívül sem a francia miniszterek, sem *Urusev*, az orosz nagykövét, nem tudott. Miután a cár látogatását megígérte, *Delcassé* tegnap *Compiègne*-be utazott, ahol villát béreltek s ahol minden óvintézkedést megtettek. Mindezekből egész bizonyossággal megállapítható, hogy a cár a cárnéval együtt Franciaországba utazik.

Az utazás programja a következő: A cár, a revali tengorészeti gyakorlatok után, a *Sarkcsillag* nevű hajón Kopenhágába megy. Ezután valószínűleg részt vesz a német flotta-szemlén *Danzig* mellett, a nélkül azonban, hogy partra szállana. *Dunkirchembe* körülbelül szeptember tizedikén érkezik a cár, hogy aztán két hetet töltsön a cárnéval *Compiègne*-ben, honnan néhány-szor Páris is meglátogatja. A reimsi szemle szeptember 19-én lesz.

Párisi tudósítónk későbbi távirata így szól: A francia kormány *Compiègne*-ben nem bérelt villát a cári pár számára, hanem az ottani kastélyt rendezte be fogadásukra. *Compiègne* 84 kilométernyire fekszik Páristól, az Oise partján s az északi vasutak gócpontja. A cár *Compiègne*-ből több francia városba fog ellátogatni. A kastélyt XV. Lajos építtette. Berendezése a második császárság korából való. Gazdag képtár, pompás szobrok és gobelinek díszítik.

Páris, augusztus 20.

Miklós cár franciaországi látogatásának programja még nincs véglegesen megállapítva, de úgy jelentik, hogy a cár szeptember 17-én érkezik *Dunkirchembe* és valószínűleg még aznap szemlélt fog tartani az északi hajóraj föltől. Onnan a cár egyenesen *Compiègne*-be megy, ahol *Feodorovna Alexandra* cárnéval fog találkozni. Szeptember 19-én a cári pár Reimsben, ahol az 1., 2., 6. és 20. hadtestek záróhadgyakorlatai lesznek, jelen lesz a csapatsejmelén és még aznap, vagy legkésőbb szeptember 20-án elutazik Franciaországból. Egyelőre a cárnak párisi látogatásáról nincs szó, még kevésbé lehet szó arról, hogy Franciaország más városait meg fogja látogatni.

Páris, augusztus 20.

A *Temps* a *Miklós* cár franciaországi látogatása tárgyában folytatott tárgyalásokról a következő részleteket közli: A tárgyalások hat hónap előtt kezdődtek. Ebben az időben *Loubet* elnök egy előkelőség látogatását fogadta és felkérte őt, hogy az 6 évében hasson oda, hogy a cár teljesítse az elnöknek azt az óhaját, hogy a cárt francia földön fogadhassa. Az említett személyiség Oroszországba való visszatérése után megfelelt küldetésének és *Miklós* cártól kedvező választ kapott. Augusztus elején *Loubet* elnök a császárhoz intézett sajtókezü levélben megújította meghívását, mire azonnal megkapta a választ.

Páris, augusztus 20.

Arra a hírre, hogy *Miklós* cár Franciaországba jön, néhány megyetanács elhatározta, hogy gratulál *Loubet* elnöknek és a kormánynak.

Berlin, augusztus 20.

A cár és *Vilmos* császár találkozásának helye hivatalosan még most sincs megállapítva. A *Kölnische Zeitung* föntartja eddigi értesülését s azt írja, hogy a találkozás *Danzig*-ban fog megtörténni.

Hága, augusztus 20.

A hollandi lapok örömmel üdvözlék a cár franciaországi látogatásának híreét. Azt mondják, hogy ez az esemény annál nagyobb jelentőségű, mivel a cár előbb *Danzig*-ban *Vilmos* császárral fog találkozni. A hollandi nép feszült érdeklődéssel várja a *dunkirchemi* és reimsi tősztokat, mert kedvező fordulatot jelenthet a délafrikai békére nézve.

London, augusztus 20.

A *Times* a cár franciaországi látogatásáról így ír: A kontinensen nincs kormány, mely komolyabban és őszintebben járduot volna a nemzetközi egyetértés fenntartásáért, mint Franciaország jelenlegi kormánya. Minthogy teljesen megbizunk *Miklós* cár békés szándékában is, jogunk van remélni, hogy a cár és *Loubet* találkozása elő fogja mozdítani a béke ügyét.

BELFÖLD.

A politikai helyzet. *Szell* Kálmán miniszterelnök ma reggel visszautazott *Rádótra*, ahonnan most már csak e hónap végén, az újra összeülő parlament első ülésére tér vissza. A miniszterelnök tegnap a szabadalvúpart több kitűnőségével tanácskozott és tudatta velük, hogy az új képviselőválasztások határidejét még nem állapította meg a kormány. A mostani országgyűlés még néhány hétig együtt marad, hogy tárgyaljon néhány olyan fontosabb javaslatot, amelyeknek sürgős elintézése feltétlenül szükséges. Augusztus

végén a miniszterelnök újra értekezni fog a szabadalvúpart kiválóbb tagjaival, hogy megállapítsa velük, mely javaslatok terjesztendők a parlament elé, még feloszlás előtt. Főképp a költségvetési provizóriumról van szó, amelyet szeptemberben, legkésőbb október elején meg kell szavaznia az országgyűlésnek, minthogy az új országgyűlés ebben az évben aligha tárgyalhatja az állami költségvetést.

*

A szabadalvúpartnak szeptember 2-án esti 7 órára hirdetett értekezlete, mint értesülünk, elmarad, minthogy a miniszterelnök szeptember 3-án a képviselőháznak a szünet után tartandó első ülésén ügy nyilatkozni fog a Ház munkarendjére nézve.

A községi jegyzők és a képviselőválasztások. *Liptószentmiklósról* írják: Liptómege közigazgatási bizottságában ellenzéki részről felszólalt az ellen, hogy a szabadalvúpart végrehajtó bizottságába községi jegyzőket is beválasztottak. A bizottság ezért elírt a belügyminiszterhez utbaigazítás iránt. A belügyminiszter 74.152/1901. sz. rendeletében a következőket válaszolta:

Az 1899. évi XV. t.-cikknek a jelen országgyűlés berekesztését követő napon hatályba lépő 167. §-ában foglalt rendelkezés szelleménél fogva községi és körjegyzőnek politikai vagy képviselőválasztási kérdésekkel is foglalkozó pártba, bizottságba vagy egyesületbe léphetősök tilva nincs, de e minőségbeni ténykedésnek nem szabad ellentétbe jönni az idézett törvényszakasz világos, tiűt rendelkezésével.

A választások előtt. *Enyedi* Lukács, a tápéi kerület országgyűlési képviselője, ma kezdette meg beszámoló körútját. Az első beszámoló beszédét a dorozsmai tanyákon mondta el, hova ma reggel érkezett a szabadalvúpart több tagja kíséretében. A beszámoló nagyszámu választópolgár halgattá végig, folytonos óvációban részesítvén képviselőjüket.

Polónyi Géza országgyűlési képviselő augusztus 18-ikán választói körében *Hajdu-Szoboszlón* időzött a hol hívei Lajos-napi ünnepélyt rendeztek azért előbb, mert a város polgármestere, aki mint a Kossuth-párt jelöltje mérkőzik meg a mandátumért *Polónyival*, augusztus 25-ikére már leigalta a nagyerdőt, ahol eddig ezt az ünnepélyt tartották. *Polónyit* a vasuti állomáson bandériummal fogadták és az ünnepélyen is óvációkban részesítették. A lakoma alatt *Polónyi* nagy beszédben dicsőítette Kossuth Lajos emléket.

Különösen kiemelte, hogy Kossuth Lajos emléket senkinek sem szabad pártcélköz szolgálataira lefoglalnia, mert az közkinés az országunk, amelynek ünneplésénél nem helyes a kegyelet érzelmeinek megosztása. Ha ennek dacára most éppen az a töredék, amely életében Kossuth Lajos törekvései és elvei ellen foglalt állást és éppen a polgármester, aki Kossuth Lajos temetésekör távollétével tüntetett, sőt Kossuth Ferenc debreceni bevonulásakor is a tanyára menekült, most mégis a sa át pártcéljaira akar a Lajos-napját kibaszni, ez nem fogja a szoboszlói polgárságot lérevezetni.

Polónyi beszédét lelkes éljenzéssel kísérte a polgárság.

Sopronvármegye szabadalvúpartjának végrehajtó bizottsága Sugár Sándor alelnök elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy a néppárttal az egész vonalon felveszi a küzdelmet és a kerületek meghallgatásával már legközelebb a jelölteket is felállítja. *Kismartonban* erősen áll *Bolgár* Ferenc s nem valószínű, hogy ellenjelöltje akadjon. *Nagymartonban* *Dégen* Gusztáv szintén az egyetlen jelölt. *Szabad-Bárándon* Ragályi Lajos nem lép fel, de a szabadalvúpart tudomásul vette, hogy a kerület szabadalvú elemei gróf *Niczky* Pál itteni földbirtokost, miniszteri fogalmazót jelölték, vele szemben áll a néppárt jelöltje, gróf *Zichy* János, ki azonban a megyében ismeretlen lévén, kilátásai nem kedvezők. A *csornai* járásban a választók körében mozgalom indult meg, hogy *Rakovszky* István ellen *Sugár* Sándor nagybíró, a vármegyei közélet tekintélyes vezéralakja, a megyei szabadalvúpart alelnöke lépjen fel. Az *eszterházi* kerületben még nincs szabadalvúpart jelölt, de a néppárti választók egy része sincs megelégedve az őket képviselő *Mo'nár* apáttal, kinek okvetlen lesz ellenjelöltje. A *lővői* kerületben *Páder* Rezső néppárti még egyedül áll, de a szabadalvúpart ott is felveszi a harcot. A *soproni radikális párt* jelöltet készűl állítani *Sopronban* *Fabiny* ellen, továbbá *Nagymartonban* és *Kismartonban*, de győzelemre nincs kilátása.

A *végvári* kerületben *Gorove* László érdekében hetek óta agitáció folyik. A választók túlyomó része most lelkes óvációban részesítette az új jelölt agitációjával szemben *Vargics* Imrét, a kerület régi érdeme képviselőjét, aki előtt kifejezést adtak rendületlen bizalmuknak. A kerület egyes községeiből közel 400 választó gyűlt össze *Szmerszege*n és *Hofman* Károly birtokos vezetése alatt *Vargics* Imre szinerszgi kastélyába vonult, ahol óriási lelkesedés között újból

felkérték a jelöltség elfogadására. *Vargics* meghatva köszönte meg a kerület bizalmának impozáns megnyilatkozását és kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja. A jelölés alkalmából *Szell* Kálmán miniszterelnöknek és báró *Podmaniczky* Frigyes pártelnöknek üdvözlő sürgönyöket küldtek.

A *monori* kerület függetlenségi Ugron-pártja *Katona* Gyula földbirtokost je ölte a mostani képviselő *Lukács* Gyula ellenében.

Szent-István napja.

Budapest, augusztus 20.

Főnn a budai várban körülhordozzák a szent király jobbát s a közönséget hozzá a vidék szolgálattja. Mert mi, cinikus fővárosiak, ha egyszer életünkben láttuk a csodaszép ceremóniát, egész életünkbe beérettük vele. Csak az a jobb és becsületesebb magyarság, mely a vidékről ilyenkor fölsiet, tartja mindenkor kötelességének, hogy azt a budavári ünnepséget is hűségesen megnézze, mely ennek a napnak ünnepi karakterét megadja. A vidék jóformán Budára siet a vasutól egyenest. S az idén, mikor a zónatarifa behozatala óta először volt megint vasuti kedvezmény is Szent-István napjára, a vidékről sokkal többen jöttek föl, mint rendszeren. Ez meg is látszott az ünnepen. De meglátszott a fővárosban, melynek képét szinesebbé tették a tömegek, mikor csoportosan zarándokoltak el a legújabb látványosságokhoz: az új parlamenthez, ennek fölírású környékéhez, az ujalogosnak is hozzáférhetővé tett Margitszigetre, az új hidakhoz, az új színházak közelébe, a teljesen megváltozott Kossuth Lajos-utcába és így tovább. Meglátszott a derék vidéki invázió mindenütt, csak talán a löversenyen nem, mert ott az István-díj napján a löversenyter ugyanis mindenkor tömve van s egy-két ezer, de még tán tizezer látogatóval több ott föl se tűnik.

A szines nap lefolyásáról a következőkben számolunk meg:

Szent Istvánnak, az első apostoli magyar királynak emlékünnepe ültük ma, a hagyományos szokás szerint nagy fényével és pompával. A nemzeti ünnepnek verőfényes nap kedvezett. A főváros köz- és magánépületei, a hidak, a Dunán közlekedő hajók zászlódszt öltöttek. Hajnalban a róváros összes hangrajai megkondultak. Ezzel egyidejűleg éltre kelt a város és megkezdődött a zarándoklás Buda felé. A Lánchidon, a Ferenc József-hidon, meg a Margit-hidon hatalmas tömegek vonultak át és a budai partra érve, tizezeren meg tizezeren igyekeztek föl a várba, a körmenetben résztvevők. A rendőrségnek, szemben az óriási tömeggel, kemény munkája akadt. A Lánchid pesti oldalán és a budai hidónál is egy szakasz gyalogos- és lovasrendőr ügyelt föl a rendre. A nagyobb mértékű tolongás vagy esetleges szerencsétlenség elkerülése okából a közönséget a Lánchidnál csak kisebb csoportokban bocsajtották keresztül. Ugyanígy jártak el a gözsziklonál, meg a csavargözös-állomásokon, ahol szintén rendkívül élénk volt a forgalom. Hat órákor a Szent György-tér már a nyüzsgő élet képét mutatta. A tereet vásáros sátorok, portékás mézeskalácsos bódék sokasága lepte el. Hatalmas emberszagal vonult végig a Szent Istvánról nevezett királyi vártemplomtól a Szent György-téren, a Disz-téren, Uri-utcon és Szent-háromság-téren egész a Mátyás-templomig. Ember ember hátán tolongott. A rendőrség, élén *Szirmay* Andor rendőrkapitány, *Pavlik* József főfelügyelő, *Gerschich* Lajos felügyelő, *Németh* Béla tisztviselővel az utvonál közepén szabad teret alkotott és a kivonult katonaság a körmenet egész vonalán mind a két oldalon sorfalt állott. A Palota-utcaban az egyesületek állottak föl zászlóikkal, legelől az *Egyetemi Kör* magyar diszruhás küldöttsége *Hencz* Károly elnök vezetésével, azután pedig a különféle intézetek és árvaházak egyenruhás növendékei.

Majd az alabárdos koronaország vonult fel, nyomában az első számu honvéd gyalogezred egy százada és zeneszóval a cs. és kir. 68-ik gyalogezred egy százada. A vár udvarán helyezkedett el a katonaság, miközben a vártemplomban az első csöndes misét szolgáltatták. A várudvar is mihamarabb megélenkült. Sorba érkeztek a fogatok a templom bejárója elé. Diszruhás főurak, a közhatalóságok fejei, a tábornoki kar. És erre megkondultak a harangok, szavuk a szertartás kezdetét jelezte. Egyabban a pillanatban *Vaszary* Kolos bitoros hercegrímás aranyozott diszhintója gördült elő. A főpap érkezett meg *Walther* Gyula kanonok kíséretében.

A templom bejárójánál *Kanter* Károly apátplébános fogadta. Orgonaszó mellett vonult be az egyház-

Fejedelem a templomba és a szentély előtt az arany kápolnában elhelyezett Szent Jobb elő járulván, nagy pápi asszisztenciával a nagy körmenetet bevezető kőnyörgéseket végezte. Az ima után négy segédlelkész vállára vette a Szent Jobbot és a templomban jelen voltak menetté formálódtak a vár udvarán. Legelőbb a cs. és kir. gyalogezred százada Klein főhadnagy vezetésével utána a zenekar. A Szent Jobb következett. Két legszélső oldalán az alabárdos koronaőrök haladtak, beljebb a tudományegyetem heroldjai díszben és az egyetem jelvényeivel. Jobbról Földes Béla egyetemi tanár balról Hossay Lajos, a műegyetem rektora, mögöttük Kisfaludy A. Béla a tudományegyetem rektora és a papság, elől Kántor Károly apátplébános, aztán Krizsán Mihály pápai kamarás, szeminaryiumi igazgató következett a kereszttel, utána Várossy Gyula pápai prelátus és Ványa Ferenc katonai prépostplébános haladt. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás következett teljes papdíszenben, dr. Kohl Medárd püspökkel, Walter Gyula és Klinda Teofil kanonokokkal, valamint Andor tükárral. A kormány képviselőjében Plósz Sándor igazságügy-miniszter követte. Jobbra tőle Csáky Albin, a főrendiház elnöke, balra Tallán Béla, a képviselőház alelnöke ment. Ott láttuk még a menelben Graenzenstein Béla államtitkár, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármestert, Löszavölgyi Gyula alpolgármestert, Venczy Lajos, Pestmegye alispánját, Ohlhauer Pál első kerületi előjárót. A tábornoki kart képviselték: herceg Lobkowitz Rudolf hadtestparancsnok, Steininger altábornagy, Csesznák Benő altábornagy és Albach tábornok. A menetet a honvédség százada rekészlette be. A várkapu előtt ennek a menetnek a vezetését a zászlós egyesületek vették át. Legszélső oldalán díszruhás lovasrendőrök haladtak. Hét óra volt, amikor a szemet gyönyörködtető menet teljesen kiejelődött és a zenekar egyházi muzsikája mellett megindult. A Szent György-téren, a Disztéren az Urutucán és a Szentháromság-utóna menetel lassan a gyalogjárókon kétoldalt összesereglett tengernyi nép között. A Mátyás-tempomban dr. Nemes Antal, a templom apátplébánosa fogadta a bíboros főpapot és a processiót.

Fölzendült az ének, orgona kísérte és a bíboros főpap a Szent Jobbot kísérő papság és mindannyian bevonultak a hívőkkel zsu. olásig megtelt templomba. A Szent Jobbot a szentély előtt levő jobboldali oltáron helyezték el, őrzőnek Kántor Károly apátplébános maradt mellette, míg a bíboros főpap a szentély jobboldali trónján foglalt helyet, papjaitól környezve. A méltóságok a szentély padrosaiban helyezkedtek el. Es most a nap svénoka, dr. Szentgyörgyi József Károly szanisziói apátplébános lépett a szószékre, hogy az ünnepet méltassa. A hitatos csöndben halgatták érces hangon elmondott, magasan szárnyaló beszédét.

— Ah, Szent István dicső alakja — ugymond — aminőt csak ritkán hoznak felszínre a századok a szentség glóriájával övezve, egy ezredéves mult homályából is mint tündökölő csillag ragyog felénk érneink, keresztény és hazafias érdemeink bájós lényében. Láttára, oh, hogynye hevülne szívünk a jóra, szépre; szent érzelmekre hogynye buzdulna lelkünk.

Ezután az apostoli királyt méltatta, mint állam- és egyházalkotót, majd érneit sorolja föl és így fejezi be:

— Emeld föl kegyes jobbodat és áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat. Hadd legyen nagy és dicső, hadd legyen boldog a magyarok hazája! És áldd meg felségs uraikodó hazánkat, áldd meg trónod és szent koronád méltó örökösét, áldd meg a királyt! Oh, akinek szive annyit vértelt nem is oly rég az iszonyu csapások retentő sulya alatt, lelje népe boldogságán örömet, bir, szerencse koronázza szent fejét! De áldd meg hazánk egyházi és világi nagyjait is. Végre áldd meg mindnyájunkat, híveidet, tisztelőidet, kik itt vagyunk, kik örvendve hirdjük dicsőségdet, kik hön öhajtuk, hogy emléked áldott legyen mindörökké! Amen!

A mély hatást keltett beszéd után Vaszary Kolos bíboros hercegprímás ünnepes nagymisést szolgáltatott, amelynek segédkeztek: dr. Kohl Medárd püspök, Walter Gyula és Klinda Teofil kanonokok, dr. Nemes Antal apátplébános, Krizsán Mihály pápai kamarás és több lelkész. Mise alatt zenekar mtködött Vavrincez karnagy vezetésével. Azután a menet a Szent Jobbal ugyanazon utvonalon visszatért a Szent István vár-templomba, ahol a szokásos Tedeum végeztével a Szent Jobbot estig közzsemlekre tették ki.

Dél előtt tíz óraker második nagymise volt a koronázó Mátyás-templomban, dr. Nemes Antal apátplébános szolgáltatotta nagy pápi segédlettel.

Ezenközben a nép lassan szétoszlott és dél is elmúlt már, amire a Vár visszanyerte szokott képét.

Délután újra megkezdődött a zarándoklás a Szent Jobbhoz, ahol a templomban három óraker dr. Glattfelder Gyula tartott szent beszédet.

Bécs, augusztus 20.

Szent István napját hagyományos módon ülték meg ma dél előtt 10 óraker a kapucinusoknak a Neuer

Markton lévő kolostorában, amelyet erre az alkalomra pazarul feldíszítettek és lényesen kivilágítottak. Az ünnepséget Jagzsis János pécsi egyházmegyei plébános ünnepi szónoklata nyitotta meg. A templomban, amelyben magyar katonák álltak sorfalat, megjelent Kállay Benjámin közös pénzügyminiszter, gróf Széchenyi Gyula, a király személye körüli miniszter, Szentgyörgyi osztályfőnök, báró Benkő, Balázs vezérőrnagy, Camisius vezérőrnagy, a magy. kir. testőrség tisztjei, a király személye körüli miniszterium tisztikara, a magyar arisztokráciának sok tagja, a magyar egyesület részéről Regenhart Ferenc elnök, Chrenóczy-Nagy József alelnök, dr. Bálint Béla titkár, dr. György Árpád, udvari levéltárnok és az egyesületnek igen sok tagja, 1/11 óraker Marshall Gottfried főszentelt püspök ünnepi nagymisést mondott. A szent beszéd előtt Csák Vilmos négyyszólamu magyar himnuszát énekeltek.

KÜLFÖLD.

A francia tábornokok és a monarchisták. André hadügyminiszter auzonnai beszéde monarchikus körökben nagy izgalmat keltett. Az orleanista pártiak is, a bonapartistáknak is Párisban politikai bizottságai vannak. Viktor herceg barátai sietve jelentették ki, hogy a herceg nem küldött leveleket a hadtestparancsnokoknak. Az orleani herceg bizalmassal avval védekeznek, hogy nem is akarják fölteni André tábornokról, hogy Fülöp hercegre gondolt volna a levelekkel kapcsolatban. Az összes monarchista-ujságok arra szólítják föl a hadügyminisztert, hogy nevezze meg azt a trónkövetelőt, aki a leveleket írta. A köztársasági lapok arról irnak, hogy Fülöp, orleani herceg demontéjében nem lehet bízni. A mikor Willette rajzolóknak Viktória királyné ellen irányuló rajzaihoz gratulált a herceg, akkor is mindaddig tagadta, hogy a gratuláló levelet ő írta, amíg a levél kéziratával ellene nem bizonyítottak.

Branicki gróf, aki a bonapartistákhoz tartozik, kijelenti, hogy a hadügyminisztert az a beszéd készítette a nyilatkozásra, melyet ő egy bonapartista banketen tartott. Branicki hangszólítja, hogy Viktor herceg nem küldött leveleket a hadtestparancsnokoknak, mert nem Viktor herceg az, aki államesinyre gondol. Egyébként — így végzi Branicki gróf a nyilatkozatát — én bevérom az eseményeket s nem idézem elő.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Budapest, augusztus 20.

— **BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 15-én** új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Fejérvári bolgár rendjele.** Ferdinánd bolgár fejedelem küldötte, Dobner ezredes ma tisztelettel báró Fejérvári Géza honvédelmi miniszternél és átadta neki a fejedelem által minap adományozott katonai érdemrend nagykeresztjét.

— **Vaskoronarend.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a személye körüli miniszter előterjesztése folytán Práger Gyula, a Budapesti Giro- és Pénztár egyeslet részvénytársaság ügyvivő igazgatójának, a hazai pénzügyek terén kiejtett buzgó és eredményes tevékenységére elismerésül, III. osztályu vaskoronarendjét díjmentesen adományozta.

— **Uj tanár a budapesti tudományegyetemen.** A király Ischben július 24-én kelt legfelső elhatározásával, a budapesti tudományegyetemen az állat- és összehasonlító bonctan tanszékének kettéválasztását megengedte és dr. Entz Gézát, a budapesti Józsefműegyetem nyilvános rendes tanárát, a kettéválasztás folytán felállított összehasonlító anatómiai és rendszeres állattani tanszékre kinevezte.

— **Kaizl halála.** Ausztriában mély részvételt kelt dr. Kaizlnak, a volt pénzügyminiszternek halála. A király Kaizl özvegyének gróf Paar öbadségét által részvétét fejezte ki. Kaizl temetésén az osztrák miniszterium Böhm-Bawerk és Rezek miniszterekkel fogja magát képviseltetni. Az özvegy részvétélvirokat kapott többek között Böhm-Bawerk pénzügyminiszter-től, báró Call kereskedelmi miniszter-től, Wittke vasut-miniszter-től és gróf Coudenhove helytartótól. — A prágai városi tanács mai ülésén dr. Srb polgármester meleg hangon emlékezett meg dr. Kaizlról és bejelentette, hogy az elhunyt özvegyének részvétélvirokat küldött.

— **Crispi utolsó napjaiból.** Crispi egyik titkára, Paratore ügyvéd, a palermói Ora című hírlapban közlést tesz naplójának egyes töredékeit, melyeket Crispi betegsége alatt írt. A titkár Busch emlékirataiból az a helyet olvasta fel a beteg Crispinek, mikor Bismarck Augusztus császárné udvari intrikái miatt panaszkodik.

— **Udvari intrikák?** — mondta Crispi. — Nekem is volt benne részem.

A Banca Romana pörére vonatkozó iratokat Crispi, néhány héttel halála előtt, esomóba kötötte. A csomó fedőpapírosra ezt írta:

A nagy gazság.

Az utolsó időben Crispi nagyon levert volt. Arról gondolkodott, hogy leköszön méltóságáról. Gyakran gondolt öngyilkosságra is, de szándékainak véghezvitelére környezetének óvatossága miatt nem gondolhatott.

— **Az állami tisztviselők mozgalma.** A körmőbányai állami tisztviselők, a kincstári s pénzverő tisztviselők kivételével, Havas Béla, kir. táblai bíró elnöklelte alatt, e hó 17-én összejöttek, hogy az országos mozgalomban való részvételük iránt nyilatkozzanak. Ez alkalommal kimondták, hogy e mozgalom jogos, méltányos és szükséges s így hozzá, kötelelesszerűleg csatlakoznak; kimondták, hogy erről, ugy a központot, mint az aranyosmaróti állandó bizottságot értesítik, valamint arról is, hogy az országos kongresszuson magukat képviselik. Megválasztották: Víz főreáliskolai tanárt, ügyvezető elnöknek; Porolka főreáliskolai tanárt, az állandó bizottság elnökének, Kiss, adóhivatali ellenőrt jegyzőnek. Maga pontokba foglalták kívánságaikat, főszólyt fektetve a szolgálati pragmatika meghozatalára, a tisztviselő társadalmi állásának s kötelezettségeinek megfelelő fizetésrendezésre, a gyermek nevelési járulékanak s az özvegy ellátásának megfelelőbb, arányosabb meghatározására, a szolgálati idő leszállítására. Hangszólították végül, hogy összejövetelüknek nincs tüntető jellege, hanem csakis megengedett eszközök s módok felhasználásával komoly törekvés arra, hogy az állami tisztviselő családjának, mint szintén nemzetfenntartó tényezőnek, a tisztességes megélhetése biztosíthatassék.

A selmeczbányai állami tisztviselők e hó 18-án értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a tor-dai mozgalomhoz csatlakoznak. Elnöknek Krbek Ottokárt választották meg.

A Telekkönyvi Tisztviselők Országos Egyesülete Fektor Ferenc elnöklésével ma délelőtt tartotta évi közgyűlését a törvénykezési palota egyik termében.

Az elnök megnyitván az ülést, rámutatott az állami tisztviselők fizetésjavítása dolgában megindult országos mozgalomra, melyet melegen üdvözölnek a telekkönyvi tisztviselők is. Eddig könyörögtek, de ezúttal — lelkesen csatlakozva az állami tisztviselők mozgalomhoz — követelni fognak és remélik, hogy törekvésüknek megles az eredménye.

Beszámol a lelolyt esztendő munkásságáról és a jövő terveiről, melyek közé tartozik mindenekelőtt a telekkönyvi tisztviselők erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítása. Végül lelkes szavakkal hívja fel a közgyűlés tagjait egy szerényalap létesítésére elagzott telekkönyvi tisztviselők, ezek özvegyei és árva részére. Ez alap megteremtésére elegendő volna, ha minden telekkönyvvezető évente csak 2 koronával járulna hozzá s gyűjtés utján másokat is adakozásra bírna.

Az enőki jelentést éjénzéssel fogadta a közgyűlés.

A számadások és a költségvetés tudomásul vétele után megeztették a tisztújítást. Elnök ismét Fektor Ferenc lett. Alelnök: báró Oertzen Ottó. Titkár: dr. Paschner Gyula. Pénztárnok: Hajnal Győző. Elnör: Krizmanics Lajos. Választmányi tagok: Avéd Gerő, Berkes Rezső, Czira Dénes, Cseregy János, Ditt-rich József, Futó Ferenc, Horeg Lajos, Faschik Ede, Ince Pál, Knopp Antal, Kritza Izidor, Kundrath János, Lovaghy Sándor, Lörinczy Menyhért, Malcz Fülöp, Mattyasovszky Mór, Pakó Lajos, Réh József, Sági János, Tihanyi Ferenc, Timár Gyula, Travnik Pál, Szuchy János, Vajda Péter, Wrehovszky Emil. Póttagok: Amigó Jakab, Boldizsár Géza, Rupp Zsigmond. A felügyelő-bizottság tagjai: Schmidt Károly, Tessényi Ferenc, Zelenka Lajos.

— **A hőmezővásárhelyi főispán beiktatása.** Lukács György hőmezővásárhelyi főispán installációja jövő hónap 5-ikén, csütörtökön lesz. A beiktatásra már most nagyban készülődnek s a programot is megállapították, mely a következők:

Szeptember 4-ikén délelőtt nagyobb küldöttség megy Hőmezővásárhelyről Békéscsabára s a város törvényhatósága nevében üdvözi a Gyuláról jövő főispánt. Délután 4 óraker az érkező főispánt ünnepélyesen fogadják a hatóság, mely után Lukács György bevonul a város házára. Este fél 8 óraker díszelőadás lesz a színházban, utána pedig lakoma a főispán és az idegen vendégek tiszteletére. Szeptember 5-én reggel 8 óraker istentisztelet lesz a református, 9 óraker pedig a katolikus templomban. 11 óraker rendkívüli ünnepélyes közgyűlést tartanak a város házában. Utána pedig az új főispán az üdvözlő küldöttségeket fogadja. Délben több száz terítékű banket lesz.

— **Csalás a krakói postán.** Mint egy táviratunk jelenti, a krakói postahivatalban hamis utalványokkal elküvetett csalás nyomára akadnak. A megindított vizsgálat folyamán kiderült, hogy a csalást csak úgy lehetett elkövetni, hogy két ember az utalványok hamisításánál összejártak. Valamely magyar postahivatalnak az utalványokat egy nem létező postaiállomás bélyegzőjével látta el s Krakóba címezte s aztán a többi valószínű utalványok közé keverve, továbbította. Krakóban az utalványok nem keltettek gyanút és szó nélkül kifizették őket. Eddig két darab ezer-ezer koronáról szóló hamis utalványt fizettek ki.

— **Vészir.** Tegnap a pozsonyi, ma a Kassai alagútban történt katasztrófát kapta szárnyára a kőszári és mind a kettőt nyomon követi a megnyugtató cáfolat. A „pozsonyi dinamitrobbanás” dolgában ma a magyar királyi államvasutak igazgatósága is megadja a kellő felvilágosítást. E szerint a pozsonyi alagútban csakugyan megállították tegnap az 5401. számú személyvonat, de csak azért, mert a mozdonyvezető megállító jelzést vélt hallani. Miután a családáról meggyőződött, a semmiképpen sem veszélyeztetett vonatot 7 peronyi veszélyes után minden akadály nélkül folytatta útját.

A Kassai katasztrófáról Liptószentmiklósról a következő vérszenes hangzó hírt küldték be hozzánk:

A Kassáról Oderberg felé menő 8. számú személyvonat helyett ma délelőn egy kisebb különvonat érkezett ide. E vonat személyzete azt a rémhírt hozta, hogy a 8. számú közvetlen személyvonat a Kassai alagútban szerencsétlenül járt. Az alagutat hosszabb idő óta javítják s amint belerobogott, az alagút menyezetének egy része beszakadt s a vonatra zuhant, minek következtében a hátsó félvonat elszakadt és kiskilott. Az összehalmozott személykocsik ezután — állítólag — borzasztó pusztítást okoztak az alagútban dolgozó munkásokban. Mint mondják, sok utas is szerencsétlenül járt. További részletek hiányoznak, mivel a személyvonat alkalmazottai és utasai, akik a rémos hírt szétvitték, korábban indultak Kassáról különvonattal Csorbára és csak ott értesültek a katasztrófáról. Ezek az utasok a Kassai dalosnappal vettek részt. Ezt a vonatot aztán táviratilag egészen Oderbergig rendelték. E rémhír Liptó-Szent-Miklóson nagy izgatottságot okozott, mert sok odaváló embert vártak azzal a vonattal. A vasuti állomás eddig nem adott felvilágosítást.

A borzalmasan hangzó hír vétele után azonnal telefon útján fordultunk Kassára felvilágosításért. Onnan azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy ily szerencsétlenség se Kassán, se a város közelében nem történt. A Kassai vasútállomás főnöksége is csak annyit tud, hogy a Kassa közelében levő abau-tihanyi alagút előtt a postakocsis elszakadt a személyvonattól és ennek következtében a vonat csak némi késéssel érkezhett a tovább fekvő állomáshoz. Ennek a jelentéktelen balesetnek híre nőtt oly „rémos mesévé”, míg eljutott Liptó-Szent-Miklóra.

— **A dunántúli hadgyakorlatok.** Kaposvárról jelenti, hogy Somogy megye legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy arra az estre, ha a királyi Pécselt küldöttségeket fogad, nagy hódoló deputációval járul a király elé. A küldöttség tagjai lesznek: Maár Gyula alispán, Bakonyi Ferenc, Csorba Ede, Chernel Gyula, iij. Folly József vármegyei főügyész, Gaal István cs. és kir. kamarás, dr. Herczog Manó főrabbi gróf Hoyos Miksa, báró Inkey István, báró Inkey József, Jankovich B. Gyula, Jeszenszky Imre, Kapotsfy Jenő, Körmendy Sándor ref. lelkész, Makfalvy Géza, Márffy Emil, Meihard Gyula esperes, Pozsonyi Sándor ref. lelkész, Németh Pál ág. ev. esperes, Pallavicini Ede orgróf, Roboz István, Somssich Andor, Somssich Miklós, gróf Somssich László, gróf Somssich Béla, gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Széchenyi Aladár, gróf Széchenyi Andor Pál, gróf Széchenyi Géza, Szeidl Károly esperes, báró Tallián Dénes, Tallián Andor és gróf Zichy Béla.

— **A vavrisói tűz.** Rettenetes tűzvész pusztított tegnapelőtt a lipótmezei Vavrisón. Aznap este egy parasztagyóny kenyert sütött, minek következtében a szoba és istálló között a fal meggyulladt. A nagy szélviharban mentésre gondolni sem lehetett. A község nagyobb lelle elhamvadt. Leégett összesen 72 lakóház összes melléképületeivel, a már betakarított terméssel és takarmánnyal. Az elpusztult barom mennyiségét még nem tudják, mert az összes marha erdőn, mezőn, kóborol. Három gyermeknek nyoma veszett, az hiszik bennétek. Százfős család a szabad ég alatt tanyáz. A kár óriási, a nyomor még nagyobb.

— **Mentők a kórménzen.** A Budavárában tartott Szent István-napi kórménzhez a mentők is kivonultak. Hat mentő teljesített ott szolgálatot s öt balesetnél segítettek. Valamennyi ájulás volt s az első segélyben kellett csak résztesíteni őket. A mentők az ünnepség végéig künn voltak.

A szerb népgyűlés határozata. A nagybecskereki szerb népgyűlés, mint már jelentettük, határozatba foglalta a szerbek egyházi sérelmeit és azt a kívánalmát, hogy a szerb egyházi kongresszus mielőbb összehívassék. Határozatuk egész terjedelmében így szól:

A magyarországi szerb nép a gyűlésen abból a célból jött össze, hogy fájdalomnak és sérelmeknek kifejezést adjon. Mint közös hazának egyenjogú fia, sajnálja, hogy irányában az állami és egyházi önkormányzati törvények meg nem tartatnak. Ujabb időben a szerb hitközségek és az előző kongresszus tagjai terjedelmes feliratokban fordultak a felséghez, melyekben sérelmeiket előterjesztették. E sérelmek főképp a következők:

A szerb egyházi kongresszus nem hivatik össze törvényben előírt időben és ha össze is hívatik, alkotmányos jogai tiszteletben nem tartatik. A kongresszus határozatait a magyar felelős kormány terjeszti föl megerősítést végett a felséghez; azonban lényeges változtatásokkal, hozzáadásokkal és kihagyásokkal, avagy pedig éveken át visszatartja.

Az a felség által megerősített s a felelős kormány által ellenjegyzett kongresszusi határozatok nem hajtódnak végre azon részben, amelyekben a nép jogáról van szó, hanem csak azokban, melyek a nép kötelességeire vonatkoznak.

Mindezek fölött a magas kormány beavatkozik egyházi önkormányzatunkba és az egyházi bírásokba, amiből joga nincs s amely eljárás ellenkezik az önkormányzat jogával.

Egyházi és kulturális életünk nem fejlődhetik: mert az állami hatóságoknál nem talál támogatást és segítséget, sőt ellenszenvvel és mostoha bánásmóddal találkozik. Ezen bánásúdot, mely bennünket másodrangú polgárokká tett, népünk nem érdemelte meg.

Egyházi önkormányzatunk terén teljes szétválás előtt állunk, a kongresszusi végrehajtó organumok a kongresszus rendetlen összehívása következtében részben kihalnak részben azon hit támad bennük, hogy az önkormányzati törvényeket senkinek sem kell tisztelnie és végrehajtania. Ezen sajnos hit felülről lefelé terjed és annál inkább erősödik, minél tovább elhúzódik a kongresszus összehívása. Népünk kezd kétségbeesni, és ami a legsajnálatosabb, kezdi az igazságra vetett hitét veszíteni.

A kongresszusnak már évek hosszú sora óta nem volt alkalmja, hogy költségvetést készítsen és a zárszámadásokat átvizsgálja, melyek már évek óta nem lettek átvizsgálva, úgy hogy e téren nagy zűzavar támadt. Egyháziunk eje ellen emelt súlyos vád már két év óta húzódik, mely kérdés a többi számtalan elintézetlen kérdéssel együtt egyházi önkormányzatunk terén vizsgálatlan jobban mondva iszonyú képet nyújt.

Egyházi önkormányzatunk kongresszus nélkül szabályszerűen nem működhetik s azért népünk elhárít magáról minden felelősséget az ebből eredő következményekért, valamint elhárítja azt a gyanút is, mintha a mai alkotmányos időben nem érett volna meg az önkormányzat.

Mint hogy ezek szerint egyházi önkormányzatunk terén megakadt a rendes igazgatás és ellenőrzés, valamint a törvényhozás, amelyek nélkül az önkormányzat csak üres szó, ezen népgyűlés elhatározza, hogy egy tizenkéttagú bizottságot választ, akik a határozat alapján és a felelős kormány útján a felséghez írvényterjesztésnek fel azírni, hogy az 1868. évi IX. t. c. illetve az 1875. évi kongresszusi szervezeti szabályrendelet alapján a kongresszus mielőbbi összehívását kegyesen megengedje, hogy a kongresszus egyházi önkormányzatunkban helyreállítsa a rendet s megtegye mindazt, ami népünk és egyházunk számára válnakhat.

— **Cépeszek és szabók.** Szegeden ma véget ért az országos cipész-kongresszus. Ma több aktuális indítványt tárgyaltak, nevezetesen: az ipartörvény megváltoztatását, ipari szakiskolák felállítását, iparos nyugdíjintézetek alapítását és a kereseti adóügy rendezését. Elfogadták a debreceni ipartestületnek azt az indítványát, hogy ezután minden évben a kongresszussal egybekötött cipészkiállítás tartassék. A kongresszus a jövő nagygyűlés helyéül Debreczent jelölte ki. Ugyanott tartják az első kongresszussal egybekötött kiállítását. A kereskedelemügyi miniszter, kit a nagygyűlés táviratilag üdvözölt, a következő táviratot intézte Ostendéből a nagygyűléshez:

„Nagy örömmel vettem szíves üdvözlőket és áldást kívánok működésükre. Hegedűs.”

A két napos nagygyűlésen a kereskedelemügyi miniszter képviselőben Akos Arnold kir. iparfelügyelő volt jelen. Az iparosok ma elutaztak Szegedről.

Az országos szabó-kongresszus tudvalevőleg üdvözölt táviratot küldött Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternek, mire válaszul a miniszter a következő táviratot küldte:

Köszönettel vettem a nagygyűlés üdvözlését s midőn eredményes munkálkodást kívánok, biztosíthatom a nagygyűlést, hogy határozatait annak idején beható megfontolás tárgyává fogom tenni.

Hegedűs.

— **Elpusztult város.** Marie Galante szigetéről Saint Louisból borzasztó tűzvész pusztításáról ad hírt egy távirat. A tűz Grand-Bourg város négyötödrészét elhamvasztotta. Mintegy ezer ember hajléktalan és nyomorog. A rendőrség épülete is leégett.

— **Öngyilkos exminiszter.** Brüsszelből táviratozzák, hogy Nysens volt közmunakügyi miniszter ma délelőtt föbelölte magát. Allitóltag családij bajok kergették a halálba.

— **Tanítók gyűlése.** A tanítók orsz. bizottsága ma délelőtt folytatta ülését az Akadémia kistermében Lakits Vendel előnökte alatt. Kövözy József az évzáró vizsgák megszüntetését indítványozta s e helyett évzáró ünnepély tartását ajánlotta. A vizsgálat iskolalátogatás alkalmával történjen az utolsó betek egyikében, osztályzat megállapítása végett. Többek hozzájárulása után a gyűlés kimondotta, hogy a vizsgálatok javított alakban fenntartandók, de a vizsgálatok nem a tanítók munkásságának megítélésére szolgálnak.

Az indítványok letárgyalása után az Eötvös-alap gyűlése következett Ujváry Béla előnökte alatt, aki a gyűlés első tárgyául a jótétemények odaítélését tűzte ki.

Kiosztás alá került 7600 korona, melyre beérkezett 138 főamodvány. Negyvenhat kaptak 100—100 korona ösztöndíjat, 28 elagrott tanító, illetőleg özvegy pénzbeli segélyt. A tanítók házába felvettek 108 főamodó közül 92-öt. Ezek közül 7 ingyen, 33 féléjás és 52 egész díjas.

Miután Szilinszky Mihály államtitkárt megválasztották az Eötvös-alap tiszteletbeli előnökvé, Péterffy Sándort az Eötvös-alap megteremtőjét melegen üdvözölték 60 éves jubileuma alkalmából: Hajós Mihály titkár bejelentette, hogy a Reviczky-térhen házat béreltek, hogy a tanítók házából helyszűke miatt kimaradt ijjakat ott elhelyezték. A közgyűlés felhatalmazta a vezetőséget, hogy az alap vagyonának egy részéből házat vegyenek, melyben fizetéses internatus létesítsenek.

Csukási Fülöp bejelentette, hogy az orsz. izr. tanítóegylet 3000 korona alapítványt tett a tanítók háza javára, ezért a közgyűlés az izr. tanítóegyletnek joggyökösnyvi köszönetet szavazott.

A javaslatok során elfogadták az érsekvári római katolikus népevelök egyesületének azt az indítványát, hogy az orsz. bizottság járjon közbe közoktatási ügyünk legfőbb fórumánál, hogy a katolikus tanítók természetbeni járandóságai országsszerte pénzértékekben váltassanak be. A salamegyei állatános tanítóegyletnek azt az indítványát, hogy eszközöje ki az orsz. bizottság a miniszternél, hogy az általakítandó budapesti és a felépítendő kolozsvári tanítók háza menhelyivel legyen kapcsolatos, ahol elhagyott családaiat, esetleg ényomorodott ifjúságukat nyugdíjukból fizetendő méltányos díjazásért tiszteletes ellátásban és gondozásban részesüljenek — áttették javaslattétel végett az Eötvös-alaphoz.

— **Ünnepelt katonaság.** A katonaság és polgárság közötti zavartalan egyetértés emlékezetes ünnepe folyt ma le Miskolcon. Az 5-ik közös gyalogezred 19 évi szakadatlan tartózkodás után Miskolcra át-helyeztetvén, Miskolc város a derék tisztikar és Vajna ezredes tiszteletére bucsulakomát rendezett.

Az első felköszöntőt a vármegye és a város nevében Tarnay Gyula alispán mondotta. Uiana a nemzeti kaszinó és a távollevő polgármester nevében Bugyosky Gusztáv kir. ügyész beszélt, majd Vajna Albert ezredes, a távozó 5-ik gyalogezred parancsnoka állott fel és meghatottan köszönte meg úgy a maga, mint az egész tisztikar nevében a polgárság részéről jövő megítiszteltetést, hangzattatva, hogy 19 hosszú éven át semmi sem zavarta a békés egyetértést és kiemeli, hogy bár a Bükkhegység óriásai fogják elválasztani Miskolcot, mint hogy Egerbe mennek, érzelmek Miskolc polgársága irányában a távolban is a régiek maradnak. Poharát emeli Borsod-vármegye és Miskolc város fejlődésére az egész derék lakosság boldogulására. Vajna ezredes melegehang felköszöntőjét az egész közönség viharos éljenzessel fogadta. Felköszöntőket mondottak még Zelenka püspök, Stankovich Miklós máv. felügyelő, üzletvezető-helyettes. A társaság sokáig maradt együtt.

— **A bártfai vándorgyűlés.** Két évi pihenés után holnap újra munkához lát Bártfa város ösi falai közt a magyar orvosok és természetvizsgálók vándor-gyűlése. A szép multu intézmény, amely a lángoló lelkű Bugát Pálnak köszöni létét, ezeltől hatvan esztendővel tartotta első gyűlését és azóta megbecsülhetlen munkát végzett a természettudományok népszerűsítésével. Bártfa város közönsége és a kies fürdő-igazgatósága vállalva fáradoznak már hetek óta a vándorgyűlés külső sikere érdekében. Mint Bártfáról táviratozzák, a várt vendégek ma valamennyien megérkeztek, vagy háromszázán. Ma reggel érkezett meg Borzevicy Albert, a gyűlés elnöke, Gullner Gyula államtitkár és Chyzer Kornél. Báróssy Gyula főispán és Rhody Alajos polgármester fogadták és üdvözölték őket. Az elszállásolás nehézségein csakhamar túlestek. Ma este ismerkedési estély volt a fürdő-szálló nagytermében. Holnap délelőtt 10 órakor lesz az ünnepélyes megnyitó-ülés, az elnöki megnyitót Borzevicy Albert országgyűlési képviselő mondja. A hivatalos előadásokon és felolvasásokon kívül közel hetven előadás van bejelentve, egyebek közt, az orvosi képzésről, a szocializmusról, a botanikáról és a gyermekvédelemről.

— **Felborult gőzös.** Egy tengerentúli távirat jelenti, hogy tegnap este a City Golconda gőzös az Ohio folyón vihar közben felborult és 17 utas, köztük tíz asszony vízbe fullt.

— **A párisi nemzetközi kiállítás utóhangjai.** Az 1900. évi nemzetközi párisi kiállításán résztvevő magyar kiállítók és közreműködők kitüntetéseinek megszerzése dolgában a kereskedelmi miniszter a következő értesítést közli:

1. **A Grand Prix, aranyéremmel, ezüstéremmel és bronzéremmel kitüntetett kiállítók a kitüntető okmányon kívül hivatalból egy bronzból készült érmet kapnak, melybe a kiállító neve és a kitüntetés fokozatja bevésvé. Az érmet Chaplain mester készíti.** Az elismerő oklevéllel kitüntetett kiállítók csupán okmányt kapnak. Gyűjteményes kiállításoknál valamennyi résztvevő megkapja az összes nevetek felsorolóját oklevélben. 2. A szabályzat értelmében versenyen kívül résztvevő kiállítók *Hors Concours* jelzéssel ellátott okmányt és hasonlóképp bronzból készült érmet kapnak. 3. A kitüntetett közreműködők mindnyájan ugyanolyan föltételek mellett kapják okmányaikat és érmeiket, mint a kiállítók. 4. Az okmányok és a hivatalból járó bronzanyagból vert érme a kereskedelmiügyi minisztérium utján tognak szétosztásra kerülni, mihelyt a francia kiállítási vezérintézet a kitüntetőket megküldi, ami előreláthatólag még hosszabb időt vesz igénybe. 5. A *Grand Prix*-vel és az aranyéremmel kitüntetett kiállítók érmeiket saját költségükön tényleg aranyból és az ezüstéremmel kitüntetett kiállítók pedig érmeiket ezüstből és ugyancsak saját költségükön megrendelhetik. Az aranyérem ára körülbelül 710 frank, az ezüstérem ára körülbelül 22 frank, amely összeg a betűk számától függő súlyhoz képest némi ingadozásnak van kitéve. A megrendelést is a kereskedelmi minisztérium közzvetíti. Aki érmet aranyból vagy ezüstből megrendelni óhajtja, tartozik e szándékát legkésőbb 1901. évi augusztus 31-ig a kereskedelmiügyi minisztériumnak bejelenteni, az érmet árát, vagyis aranyéremért 710 frankot, ezüstéremért 22 frankot megfelelő koronáértékben a *Magyar Ipar és Kereskedelmi Banknál* befizetni. 6. Figyelmeztetnek a kiállítók, hogy magánszemélyektől vagy cégektől kiállítási érme vagy okmányok beszerzésének közvetítésére érkező ajánlatok a közönség félrevezetését célozzák. A francia vezérigazgatóság ily személyek vagy cégek ellen megtorló intézkedéseket tett.

— **Egy magyar ember Amerikában.** Egy gyönyörűsi milikatos, aki most Amerikában él, érdekes levelet írt haza a *Gyöngyös Lapok*nak, az amerikai életet oly híven jellemző hítről, jobban mondva az ily felvonó-gépek könnyelmű kezeléséről. A levél, amely a magyar iparos értelmességéről, érettségéről is tanuskodik, így szól:

Az alább felsorolt borzalmas halálesetet el nem mulaszthatom tudomására adni, és pedig azért, hogy földiem előtt megvilágítsam az amerikaiaknak hátráltató könnyelműségét. 1901. július 20-án 8 óra 30 perckor dr. Collins C. János pudergyári pénztáros, Napoleon Collins tengerenagy fia, a Meszonik-templom nevű 21 emeleten épületben a 14-ik emeletről a felvonó kocsiából a pincébe zuhant és rögtön meghalt. Collins reggel a földszinten körülbelül tiznegyeddél szállott a felvonó-kocsiba; mikor a tizedik emeletre érték, már csak hárman maradtak, két nő és Collins. Az egyik nő jelezte a kocsivezetőnek, hogy álljon meg a 13-ik emeleten. Megállt s a nő kiszállott. A kocsivezető állítja, hogy ő a csigán járó ajtót már helyére toltja s már csaknem becsukódott, amikor a gépet teljes erővel eresztette fölfelé. Collins ekkor ugrott oda, az ajtót visszalátta s a kocsiból kinyitott. Azonban nem tudott oly gyorsan ugrani, mint ahogy a kocsi haladt fölfelé, egyik lába kint volt, a másik meg a kocsi mellett és ez által az ugrásból esés lett. A nyitva maradt védőajtón a 14-ik emeletről a pincébe zuhant. Collins 52 éves volt, nejével és 19 éves fiával a Wabast-avenün lakott Csikágóban. Megjegyzem, hogy az az épület, ahol a szerencsétlenség történt, meszerint sok helyiségből áll. Május hónapban nekem is volt teendőm benne, a 19-ik emeleten a 3639. számú helyiségben. De azóta, ha lehet, elkerülöm a földmentelt, inkább levelet írok, s a posta rögtön le is hozza a választ rá. Kerülöm pedig azért, mert a kocsiakat éretlen eszű fickók kezelik (mert ezek olcsók) s játékokt őrnek az utasok életével. A kocsikat oly rohamosan becsatják föl és le, hogy az utas álló helyzetéből 4—5 ujjnyit fölemelkedik a gyors fölzállás következtében. Most tessék elképzelni, hogy milyen érzés fogja el az embert, míg a 21. emeletre ér. Hát még ha kevés az utazó, akkor produkálják még csak magukat a fickók! A legiróztatóbb, amikor lelélesek a kocsi, van néha olyan sikoltozás a nők között, mintha ölnék őket. Ezeket azután jót nevetnek a konduktor urak. En gyalog jöttem le róla, igaz, hogy alaposan eláradtam. Az épület tetején nyári kert van, ahol egy legjobb színtársulat minden este előadást rendez tele ház előtt. Ma is történt egy másik ilyen szerencsétlenség is. A kocsivezető bukott le a mélysebbe a harmadik emeletről s halva találták. Nem látta senki, hogyan történt. Ilyen az amerikai élet.

— **Közveti esztrájk Szófiában.** Szófiában a belga villamos közveti vasúttársaság alkalmazottai bérdférfeneik miatt sztrájkolnak. A nap folyamán az a vasúttársaság hirt mejjed el, hogy egy laikus kocsivezető szerencsétlenséget okozott. Ez a hír, mint egy távirat jelent, zavargásokra adott okot és a zavargók a vasúttársaság házárt megrongálták. A rendet katonaság állította helyre. A sztrájk egyre tart.

— **Betörések.** Toma Márton Orozy-ut 24. szám alatti lakásába tegnap délután betörtek s onnan több ruhadarabot elloptak. A rendőrség nyomozza az alkulesos betörőket. — Tegnap este *Korács Gyula* asztalos segédét éppen akkor csípték el, amikor *Hand-Ácska* Anna Koszoru-utca 8. szám alatti lakásába be akart törni. Letartóztatták.

— **Botrány a lóversenyen.** Künn a lóversenyen. mialatt ezer meg ezer ember szorongva várta a nyári meeting nagy eseményét, az ötforintos helyen a fővárosi társaság két ismert alakja csinos botrányt provokált. Az egyik előkelő fűszer- és csemege-kereskedő, aki a cs. és kir. udvari sráljtói címet is megszerezte magának, a másik sem szállt az udvarnak, de szállított pezsgőt a csemegekereskedőnek, amíg össze nem veszték. A régi gyűllőség ma elementáris erővel tört ki a fűszerkereskedőben amikor szemben látta magát a pezsgőgyárossal és tetteleg inzultálta. Ebből aztán olyan dulakodás támadt, hogy a harminc krajcáros helyen se lehetett volna külön. Végre is a rendőrök csillapították le a zajongókat. Most a segédek dolgoznak a megsértett beszűlet reparálásán.

— **Magyar Numizmatikai Társulat.** A belügyminiszter a május havában alakult Magyar Numizmatikai Társulat alapszabályait jóváhagyta. A társulat, melynek elnöke dr. Szivák Imre országgyűlési képviselő a közel jövőben megkezdni működését.

— **Razzia a keleti pályaudvaron.** Tegnap este a keleti pályaudvaron *Paulk* Ferenc rendőrfelügyelő razziat tartott s elotogott huszonnhat foglalkozás nélküli embert. Valamennyit a toloncházba szállították. Egyrésztüket eltoloncolják, a többit lakás és foglalkozás keresésére utasítják.

— **Pcsa Vilmos** az előnyösen ismert *Latzkó-vits* A. és társa Andrassy-utj 16-án és 17-én délután két óráig a tulajdonosa ezental a céget saját neve alatt fogja tovább vezetni.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó előzetesen szorakoztatására ma este 8 óráig 11 óráig cigányzenét fog közvetíteni. A cigányzenét a *Emke* és az *Elite-kávéház*ból közvetíti a Hírmondó, ahol *Zöldi Marci*, illetve *Kőzsi Antal* zenekara játszik. A zenekövetést azonban megszakítja 8 óra 15 perckor a töltéselvonás és fél 10—10 órakor az esti olvasás, melynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság szerkesztője.

FŐVÁROS.

(*) **Erzsébet-sugár.** A főváros közgyűlése tudvalevőleg elvi határozatban kimondta, hogy a Dob-utóból az Andrassy-utóhoz hasonló sugárutat csinál. A mérnök hivatalban öt tervet dolgozott ki. Nehéz volt közöttük a választás s hogy a városatyák alaposan tanulmányozhassák a dolgot, a tanács legutóbbi ülésén elrendelte, hogy a terveket fotográfálják le. A fotográfák 720 koronába kerülnek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Betrátások a Színész-Akadémiában.** Az *Országos Magyar Képzési Színészeti Akadémián* a betrátások az előkészítő osztályba szeptember 7., 8. és 9-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember 10. és 11-ikén tartatnak meg délután 3 óráig kezdve. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz., III. em.) ad.

— **Echegeray-premiér Amerikában.** *Echegeray*nak, a hírneves spanyol drámaírónak egy egészen új drámája érte meg nemrégiben a bemutatóját *Montevideóban* (Amerika), ahol az ismert spanyol drámai hősnő, *Guerrero* Mária társulatával most vendégzerepel. A darabnak *Malas herencias* (Rossz örökségek) a címe s az amerikai sajtó szerint rendkívüli sikere volt.

SPORT.

A Szent István-díj.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától.

Budapest, augusztus 20.

— **Ritka II., Fagon, Mindegy!**

Ugy, amint a tudomány parancsolta, úgy dől el az idei István-díj. A boldog ember, aki nyertes lett, lovag *Lederer Sándor*, a boldog ló, amelynek nemes fejét pezsgőben fűrészték vala a finish után, egy *Ritka II.* nevű jórával s különösen szép pejöl, apjának *Matchbox*hoz, anyjának az *öreg Rebecca* vallván. A derék *Ritka II.* rég idők óta predestinálva van az István-díjra; az előrelátóbb turthiának már a télen fogadni kezdtek, s azóta folyton erősödött a közbizalom benne, hogy győzelme nyomán talán lelkesebbé vált a hangulat, mint az utolsó István-díjak bármelyike után. Mivel a közhangulatot nagyjából a fickók fejezik ki a turfvilágban, megnyugodtak a legnagyobb Fesztetich-, Blaskovich- és Rohonczy-barátok is, s *Rebecca* anyó tehetséges fiát egészen méltónak mondják arra a tisztességre, mely ma érte.

A keret, melyben a nagy eset megtörtént, a legnagyobb, legszebb versenynap; a kép, melyet a versenyter nyújt, eleven, szinponpás, akárcsak egy májusi délután. Fenyegető fellegek hoztak egy kis esőt is, de ez csak arra volt jó, hogy elvigye a tikkasztó meleget; sem emberekben, sem lovakban

nem tett kárt. A tribünök rogyásig tele vannak, nagy részt idegen közönséggel. Olyanokkal, akiknek a turfi csak Király-díj és István-díj idején létezik; de azért ezek éppen úgy totalizálnak ilyenkor, mint a legtrinitáltabb hiénák. Itt egy státuszérő plungóli a favoritot, — talán a fuvardíjat szeretné összeszedni *Gallai* segítségével; amott egynéhány ismert fiskális készül spregelni a totalizátor s a sok „fittment“ közt alig fér meg a totalizátor mindennapi barátainak tömege.

Az István-díj előtt természetesen megindul az áradat az istállókert felé, mert mindenkinek illik megnézni még felnyergelés előtt a lovakat. Mindenki megleszi barátságos észrevételét a ló „külleméről“, hallatlan chanceairól, acéi lábairól, de szerencse, hogy a derék állat nem érti mit mondanak, mert nem nagy véleménye lenne az emberiségről. Akinek nem tujpe az egyik crack, azt elnevezi roaternek, nyomorult ósanpkpökösnek, hülyének és aljas flyernek; ha a favoritja előtt áll meg, ott azt mondja, hogy ilyennek álmódia valamikor az *öreg Darley Arabian* a jövő telivért.

Mivelhogy a Rohonczy és Fesztetich-istállónak vannak mostanság legnatanikusabb barátai, *Attilának* de különösen *Esti csillagnak* volt a leghatalmasabb udvara. *Esti* sohasem volt jobb, mint ma s a gyönyörű *Estiesilla* is jól festett volna, ha a kamáslijából, ki-ki buvó vattadarabok nem árulnak el azokat a sebeket melyek olyan fájdán érintették a Rohonczy-istálló barátait pár nappal ezelőtt, hallatára *Estiesilla* letörésének. Amde *Foster* összeloldozta valahogyan a széjélemtelivért, lábára taítat orvosságot s még a győzelem kilátásaival, mint második favoritot állítja a starthoz. Nagy udvara van a két Hansiféle cracknak, *Ritka II.*-nek és *Fagon*nak, no meg az *öreg Mindegy*-nek, mely egykedvűen türté, amint egy ia alatt *Mr. Butters* öltöztette a versenyre.

Aki valaha István-díjnal jelen volt, azt tudja, hogy mit tesz ilyenkor a start. Néma csönd, visszafojtott lélegzet, egy-egy kitörő sóhaj, majd egy erőlyes esőnygettű szó és megvan a — start. A frontban olyan crackek, amelyek — mit is keresnek az István-díjban. A súly *Rousserote*, a közepes *Lepke*, a jó handikapló *Kormos*. Mőgöttük ügyesen elhelyezkedve a két Hansi ló: *Ritka II.* és *Fagon*, ez utóbbi fedve előbbi teljesen figyelve rá, hogy senki utjába ne kerüljön. Alig vannak a rövidoldalon, már ezer torok sóhajta: „Esti csillag letört!“ A szép söltépej csakugyan hosszakkal hátul követi társait, szemmel láthatóan reménytelenül. Az egyenesbe már *Ritka II.* és *Fagon* fordulnak be s ezzel körülbelül eldöntöttnek is látszik a mérkőzés. *Ritka II.* játsza halad az ére és nem használ istállótársának, *Fagon*nak teljes kilovaglása sem: játsza nyeri meg a versenyt. Harmadik, éppen úgy, mint tavaly, *Mindegy*, negyedik, éppen úgy, mint tavaly, *Kartal*, ötödik, megletőrt állapotában is gyönyörű rush-sel jöve, *Estiesilla*.

A totalizátor ezuttal elég szűkkeblű volt, csak 26 koronát fizetett 10-re a nyertesre, s a helyzettel többi lovak is gyöngyben fizettek. De azért nagy volt a leikesezés, s szőlot az lónak, istállótulajdonosnak, szokának egyaránt. A győztest *Stack* lovagolta, egy két évvel ezelőtt felszabadult lovászgyerek, míg *Fagon* lovasa *Bulford*, az istálló első szokája volt. Ebből sokan azt következtették, hogy az istálló *Fagon*nal akar nyerni, holott úgy történt a dolog, hogy *Lederer* ur is, *Kohner* ur is *Bulford*ot szerette volna lovasának, s mivel arra még a legjobb szoké sem képes, hogy ugyanegy versenyben két lovat lovagoljon, sorshuzás döntötte el az ügyet, mely *Slak*nak kedvezett.

Ritka II. győzelme, amilyen öröm volt a közönségre, olyan gyász a bookmakerekre. Sok nehéz ezres hagyja el a bookmaker-táskát és távozik a plungerék zsebeibe, a Ritkával lejáró treepel és quadruple eventek révén. Még csak azt emlíjük meg ragyogó napjáról a Szent István-díjnak, hogy csakis filosemitáknak hozott ez őszinte örömet, amennyiben nem csak hogy az István-díj mind a négy első helyezette zsidó sportsmané, hanem még a többi versenyekben is *Schossberger* és *Springer* uraknak jutott ki a diadalból.

Íme itt adjuk a részletes eredményeket:

I. **Kötővezek előadóversenye.** Távolság 1400 méter. Díj 2000 korona. *Schossberger L. Sweet Loveja* (*Huxtable R.*) első, *Menykő* (*Ross*) második, *Olympia* (*Southey*) harmadik, azután *Onkel Paul*, *Kis Ibolya*, *Jolle*, *Buzalka*, *Fuss*, *Aconit*, *Gyopár*. Totalizátor: 10: 196. Helyfoglalások: I. 50: 146, II. 60: 246, III. 60: 94.

II. **Nyeretlen előadó handikap.** Távolság 2000 méter. Díj 2000 korona. *Söllinger R. szazados Gondosa* (*Wilton*) első, *Pile ou Face* (*Huxtable*) második, *Sötét* (*Oleminson*) harmadik és utolsó. Totalizátor: 10: 16.

III. **Szent István-díj.** Díj 60,000 korona az elsőnek, 10,000 korona a másodiknak, 6000 korona a harmadiknak, 2000 korona a negyediknek. — Lovag *Lederer Sándor Ritka II.*-je (*Stack*) első, *Fagon*

(Bulford S.) második, Mindegy (Adams) harmadik, Kartal (Barker) negyedik. Azután: Rousserole, Lepke. Busento, Attila, Kormos, Esti csillag. Itélet: három hosszal igen könnyen első, 5 hosszal harmadik, 2 hosszal negyedik. Totalizátor: 10 : 26. Helyrefogadások: I. 50 : 74. II. 50 : 116. III. 50 : 88.

IV. Háromévesek handicapja. Távolság 1800 méter. Díj 3000 korona. Báró Springer G. Gallaitja (Gray) első, Allotrai (Wilton) második, Booky (Cleminson) harmadik, Futott még: Kozmaöcsöse, Paraplúje, Gallium, Vieux Gargon, Jagello, Sári volt a neve, Durch die Lappen, Barbara. Totalizátor: 10 : 30. Helyrefogadások: I. 50 : 78. II. 50 : 95. III. 50 : 170.

V. Nyeretlen kétévesek díja. Távolság 1000 méter. Díj 3000 korona. Gróf Károlyi J. Pumusa (Black) első, Vezér (Silvers) második, Hans Heiling (Slack) harmadik, azétán Anekdoté, Marienburg, Bakony, Carmen, Tromi, Watchfire, Calabrias, Taikun, Hogy volt, King-Fu, Babér, Axiom, Apolló. Totalizátor: 10 : 32. Helyrefogadások: I. 50 : 98. II. 50 : 194 és 552.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Mr. Redgrey Rózsa-Lillie (Richnovszky) első, Iradel (Laznik) második, Gilead (Mándi) harmadik. Futott még Vesta, Béza, Piroshó, Szemrevaló, Benze. Totalizátor: 10 : 44. Helyrefogadások: I. 50 : 80. II. 50 : 136. III. 50 : 112.

VII. Nyeretlen kétévesek handicapja. Távolság 1000 méter. Díj 3000 korona. Schosberger L. Lucieja (Tarál) első, Mad (Schlack) második, Békés (Prudames) harmadik, azután Szamóca, Kitchener, Ostende-Express, Csizió, Sultana Dupiert. Totalizátor: 10 : 34. Helyrefogadások: I. 50 : 66. II. 50 : 62 és 50 : 70.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Erosigk százados gyilkosa halálra ítélve. Gumbinnenből táviratozták, hogy a Krosigk százados meggyilkolása miatt indított pörben a katonai felső bíróság Marten altisztet halálra ítélte, ellenben Hickel altisztet felmentette. Az első bíróság Martent is felmentette, de az ítéletet megfellebbezték s így került a bűnügy a katonai felső bíróság elé. Az új tárgyalás sem tudott világosságot deríteni ebbe a homályos ügybe. Krosigk kapitányt lovagló gyakorlatok alkalmával egy golyó halálosan sebezte, éppen akkor, midőn revolverűvésekkel szoktatták a lovakat a puskatűzhöz. Mire a jelenlét főhadnagy a reméltetőd magához térve, kiadta a parancsot, hogy senki se távozzék a lovagló pályáról, már késő volt. A nagy pánikban eszeveszett lőtás-tutás támadt és e zűrzavarban a tettes elmenekült. Az istálló előtt találtak egy elhajított karabélyt, de ebből nem lehetett következtetni a gyilkos személyére. Több katonát Martent vádozta a gyilkossággal, de ez állhatatosan tagadott, bár sok körülmény igazolta, hogy az istálló pítvarából ő lötte agyon kapitányát, miután előzetesen összebeszélte Hickel altiszttel. Bizonyítékok híján az elsőbíróság felmentette Martent, de a felsőbíróság ma halálra ítélte.

Nyilttér.

Orthopédikus sebészeti gyógyintézet

Dr. WITTEK A., Grác, Merangasse 26.

A gerincoszlop megbőrülésének, löcslábak, lúdtalpak, valamint mindennemű izületgyulladás és bennütás kezelése. Saját műhely Hessing-féle corsettek és apparátusok készítésére.

Prospektusok ingyen.

Mibe kerül vidékre szállítva?

Kérjen árjegyzést a

Székelykőrúti kútvállalattól, Budapestben.....

MOLNÁR FERENC

AZ ÉHES VÁROS

REGÉNY.

DÍSZES KIALLÍTÁSÚ KÖTET.
ÁRA HÁROM KORONA. KAPHATÓ
A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓ-
HIVATALÁBAN. UTÁNVÉTEL
IS MEGRENDELHETŐ.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168.54 frank.

Biztosítással állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829.12 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körút 26.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Róma, augusztus 20. Ma az a hír terjedt el, hogy Frinetti miniszter állása megrendült. A hír még nem nyert megerősítést.

Jamburg, augusztus 20. A cári pár vasárnap este ideérkezett, hogy jelen legyen a nagy hadgyakorlaton. Tegnap reggel a cári pár Narvában volt a preobraszenszki ezred diszszemléjén, azután visszatért Jamburgba.

Kopenhága, augusztus 20. Alexandra angol királyné Viktória hercegnővel és Miklós görög herceggel az Osborne jachttal Klampessborgba (Bernstorff mellett) érkezett, ahol a királyi s a királyi ház tagjai fogadták a vendégeket.

A király születésnapja.

Konstantinápoly, augusztus 20. Báró Calice osztrák-magyar nagykövet a király születésnapja alkalmából tisztelgő magyarok és osztrákok fogadásakor beszédet mondott, amelyben megköszönte az osztrák-magyar kereskedelmi kamara elnöke által kifejezett jókívánságokat. Beszédében különösen kiemelte ő felsége bölcsességét és népei iránt való atyai szeretetét. Ő felsége — mondotta egyebek között — meg tudta nyerni népei szeretét, amely napról-napra növekszik. A szuverének is mind szeretik és tisztelik ő felségét. A szultán megragad minden alkalmat, hogy ő felsége iránt érzett tiszteletét és rokonszenvét kifejezze.

Konstantinápoly, augusztus 20. A szultán Ferencz József királyhoz születésnapja alkalmából nagyon megleghangu üdvözlő táviratot küldött.

A kínai bonyodalom.

London, augusztus 20. A Times dicsérő szavakkal emlékszik meg Laudowne erőlyes föllépéséről, aki avval fenyegette meg a kínai kormányt, hogy az angol csapatok Pekingből való visszavonását beszünteti, ha a csucsai mészárlás bűnösei ellen hozott ítéletet legott végre nem hajtják. Csucsuaiban angol alattvalókat gyilkoltak le, folytatja a Times, s így teljesen indokolt, hogy a büntetések végrehajtását Anglia követelje. Európa és Amerika be fogja látni, hogy Anglia a követelésével egyetemes érdekeket szolgál. A külföldiek biztonsága függ az ítéletek végrehajtásától.

London, augusztus 20. Seymour admirális, aki tegnap érkezett Portsmouthba, meglehetősen pesszimistikusan nyilatkozott a jelenlegi kínai helyzetről.

— Nem hiszem, — ugymond — hogy a pacifikáció munkája be volna fejezve s szükségesnek tartom, hogy erős csapatok maradjanak Kínában. Az sem volna helyes, ha a csapatokat Sanghaiból kivonnák. Ma sokkal kedvezőtlenebb a helyzet Kínában, mint két évvel ezelőtt. Senki sem hiszi, hogy az udvar az őszszel visszatér Pekingbe.

Páris, augusztus 20. Marchand főhadnagyot ki-nevezték a Kínában maradó francia dandár parancsnokává.

Berlin, augusztus 20. Csun herceg a Bayern nevű hajón valószínűleg e hó 23-án érkezik Genovába, ahol a kínai követ fogja fogadni. A herceg 25-én érkezik Berlinbe s nyolc napig a császár vendége lesz. Közlebbi programm még nincs megállapítva. A herceget a belgák királya is meghívta.

A délafrikai háború.

London, augusztus 20. Abból a beszélgetésből, amelyet Redmond William Krügerrel folytatott, még a következőket jelentik:

— Igaz-e — kérdezte Redmond — hogy összeesküvést szöttek Transvaalban, amelynek az volt a célja, hogy az angolokat kiűldözzék.

— Soha — mondta az elnök haragosan s öklével az asztalra ütött. Soha sem volt ilyen összeesküvés. Mi békességet akartunk a saját hazánkban. Semmi egyebet s sokat elnéztünk, hogy csak békeségben élhessünk.

A jövőre nézve így nyilatkozott Krüger:

— Ha kitudjuk vinni függetlenségünket, még fölépítjük a mi országunkat. Függetlenség nélkül azonban nem lehet építeni. Teljes függetlenséget akarunk.

London, augusztus 20. Trouvilleből jelentik, hogy Hágából vasárnap egy francia pénzügyes érkezett oda, aki Krüger bizalmasa. Ez a finansier azt állítja, hogy még e héten fontos határozatok jognak napvilágot látni, melyek a délafrikai háború befejezésére vonatkoznak. A boer vezérek európai pénziórrásai kiapadtak s összes szükségleteiket németalföldi vasúti részvényekkel fedezik. Krüger egészségi állapota is veszedelmes s ő is, tanácsadói is belátják, hogy a háborút mielőbb be kell fejezniük.

Fretória, augusztus 20. A bronkhorstspruuti boer táborra e hó 18-án intézett támadásról még azt jelentik, hogy az angolok néhány boert elfogtak, de egy tulnyomó erejű üldöző csapat kényszerítette őket, hogy a foglyokat szabadon bocsássák.

London, augusztus 20. A Times jelentése szerint a kormány értesítette a transvaali bank kötvénybirtokosait, hogy a bank 1892-iki két szelvényét be fogja váltani, de nem fogja beváltani az 1900-iki júliusi szelvényt, mert akkor Transvaal még nem volt anektálva.

A francia-török konfliktus.

Konstantinápoly, augusztus 20. A szultán az utolsó pillanatban megtagadta a rakpart-kérdésben létrejött és az ő részéről is elfogadott egyezség szentesítését. Constans francia nagykövet a megfelelő irradé azonnalvaló kibocsátását követeli és elutasásával fenyegetőzik. Azt hiszik, hogy a kérdés mégis békésen fog elintéződni.

A délamerikai zavarok.

Washington, augusztus 20. A kormány elhatározta, hogy semmiféle katonai erőszakot nem fog alkalmazni a panamai szoros torgalmának fenntartására, ha csak a kolumbiji kormány képtelennek nem bizonyul erre a földatra.

London, augusztus 20. A Morning Postnak jelentik New-Yorkból, hogy a Carraoasból érkezett legújabb jelentések szerint Castro elnöknek sikerült szövetséget létrehozni Kolumbia ellen. Hír szerint most Venezuelából, Ecuadorból és Nicaraguából egyszerre indulnak el csapatok, hogy minden oldalról betörjenek Kolumbiába. Castro elnök állítólag már régóta törekedett ennek a szövetségnek a létrehozására, hogy hatalmi állását emelje és Kolumbiát leigázza. Idevaló jól értesült személyek azonban nem adnak hitelt ezeknek a híreknek, mert tudják, hogy Castro kedvező színt szeret adni minden hírek, amit Carraoasból elküldenek.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 20. A mecklenburg-strelizi jelzálogbank hivatalosan közölte, hogy a záloglevelekre egy harmadrész erejéig fizetéseket teljesít s a záloglevelek tulajdonosait december hó 20-án tartandó gyűlésre hívta meg. Gazdasági körökben remélik, hogy a bank a hátralékot a kamatokkal együtt ki fogja fizethetni.

Lipce, augusztus 20. A Leipziger Bank mai rendkívüli közgyűlésén Dódel felügyelő-bizottsági elnök előterjesztette a felügyelő-bizottság jelentését, amely szerint a bank bukásának oka kizárólag a kasseli törkölyszáritó társasággal való összekötöttség volt. Ettől az összekötötéstől eltekintve a bank helyzete az utóbbi időben egészséges és biztosított volt. A jelentés arra utal, hogy mindaddig nem kell közbe lépni a részvényesek érdekében, míg a törkölyszáritó-társaság és a vele összefüggő vállalatok üzletel bonyolítva nincsenek. A lipcei oszdeljárás bejelent-

tési határideje lejárt és a passzívokat végleg megállapították. A közgyűlés végül új felügyelő-bizottságot választott.

Liverpool, augusztus 20. (Gabonapiac.) Amerikai és kárpátiai buza fél p.-vel olcsóbb. Amerikai tengeri 1-1/2 p.-vel, dunavideki tengeri 1/2 p.-vel drágább. Amerikai liszt 3 p.-vel, magyar liszt 6 p.-vel drágább. Az idő szép.

New-York, augusztus 20. Az értéktőzsde gyöngén indult, később megélenkült a forgalom és az árfolyamok emelkedtek egyes vasuti értékek szilárdságára, a mire a nagy bevételek adtak okot. Noha a javulás tartós volt, az árak később mégis gyöngültek. Zárlat gyöngye. Részvényforgalom 280.000 darab.

KÖZGAZDASÁG.

A kecskeméti baromfi kiállítás megnyitása. A kecskeméti vidéki ipar- és gazdasági gépkiallítás kapcsolatos baromfi kiállítást ma délelőtt nyitották meg. Az ünnepies alkalomra Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Kazy József osztálytanácsost bízta meg képviselővel. Kazyt és a társaságában érkezett urakat Kada Elek polgármester fogadta és üdvözölte a pályaudvaron. A kiállítás területén Beniczky Ferenc főispánnal élén a város és a környék intelligenciája fogadta a vendégeket, akikhez első sorban Grasselli Miklós, a gazdasági kiállítás csoportbiztosa szólott röviden, mire gróf Keglevich Gábor, mint a Pest-megyei Gazdasági Egyesület elnöke üdvözölte a miniszter megbízottját s hangsúlyozta a kiállítás jelentőségét. Erre Kazy József osztálytanácsos rövid beszéddel megnyitotta a kiállítást.

A társaság azután megnézte a kiállítást, amely Pestmegye fejlett baromfi-tenyésztésének hűs igen tanulságos képét tárja a nézők elé. A kiállítás népszerűsége, mint izléses elrendezésére, de tekintettel arra, hogy kizárólag megyei jellegű, terjedelmére nézve is párját ritkítja, mivel több mint 1000 darab szebbnél-szebb és különösen a kivitelt szempontjából értékes baromfi van bemutatva. A kiállítás az első az országban, mely teljes és gyakorlati alapon rendeztetett s melyben több nagy baromfi kiviteli cég vett részt. Köztük: Hollo József Kuntülegyházáról, Darányi Ferencné és Aszódi Ferenc Kecksmétről. A kiállítás területén tartott kedélyes ebéden felolvasták Darányi Ignác földművelésügyi miniszter táviratát, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy nem jelenhetett meg, egyuttal melegen üdvözi a kiállítás rendezőségét.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

S. M. Simonyi. 1. Egy koronás bélyeg kell. 2. A hányan aláírják, annyi 1 koronás bélyeg. 3. Akkor csak egy bélyeg kell reá s belül az aláírások előtt a község hivatalos bélyegzője.

Omega. 1. A pályázatok szeptember 1-ig adandók be. 2. A kerületi hadkiegészítő parancsnoksághoz kell folyamodni. 3. Az ösztöndíjakért szeptember 19-ig a kereskedelmi miniszterhez kell folyamodni, ha t. i. a tanfolyamra fűvettek. 4. Mellékiendők okmányok a születési, orvosi, tanulmányi és szegénységi bizonyítványok.

K. J. Véged. Igen, szabad. **Szorgalom.** Magántanintézet, amelyet ön kíván, a Somogyi-féle zenede (IV. Károly-körút 2.) Méltóságassék odaíradni, ott szivesen adnak prospektust a tanfolyamról. Megkapja akkor is, ha levelező-lapon kéri.

Tamási. A postának igaza van, hogy hivatalos óra után nem áll rendelkezésre, vasárnap délután pedig nem tartozik kézbesítés. Az újságért menjen el 3 óra előtt s ha nem adja ki, jelentse föl a postamestert a kerületi posta- és táviratigazgatóságnál.

Sopron. 1. Igen. 2. Mikor kikapja az abszolutóriumot. 3. Minden fogalmazási szaknál. 4. Nem igaz. Ha jó bizonyítványai vannak, bejuthat oda protekció nélkül is. 5. Mindenesetre előnyben részesülnek.

Sz. S. Szerb-Pozsezsina. Legyen türelmemmel, az egyesület igazgatósága mindenesetre méltányos megoldást fog önnök ajánlani. Vagy megfelelő összegű kölcsönt kap, melyet annak idején beváltható, vagy ha készpénzt akar, az alapszabályszerű per centek levonásával, kifizetik a befizetett tőkét. Ha az igazgatóság ajánlata nem volna megfelelő, adja ügyvéd kezébe az ügyet.

Dr. R. F. Kovaszincz. Magasabb iskola csak kettő van az országban: a budapesti és a kassai középiskola. Különösen a budapesti állami középiskola fém-vasipari szakosztályát ajánljuk. A tanfolyam három év. Miután már előképzettsége van, annál inkább fölveszik. A tanfolyam sikeres elvégzése után, föltétve, hogy besoroztatása után önméltó jelentékes hadiszolgálatra, a cs. és kir. haditengerészetnél jelentékeny kedvezményekben részesül, nevezetesen hogy a hadiszolgálat alatt is további kiképzést vehet szakmájában s a távoli világrészekben tett utazásokkal ismereteit gyarapíthatja.

Napirend.

Napló. Szerda, augusztus 21. — Római katolikus: Bernát Á. — Protestáns: Sámuel. — Görög-orsz: (augusztus 8.) Emilian pk. — Zsidó: Elul 6. — Nap kél: 4 óra 48 percek. — Nyugszik 6 óra 43 percek. — Hold kél délelőtt 12 órakor. — Nyugszik: este 9 óra 43 percek. **A horvát miniszter** nem fogad. **Nemzeti Múzeum.** Az összes táruk nyitva délelőtt 9—1-gig díjtalanul. **Országos Képtár és metszetkiállítás** az Akadémiában d. e. 9—1-gig. **Iparminiszteri múzeum** az Üllői-úton nyitva 8—1-gig és délután 3—5-gig. **Teknológiai Iparmúzeum.** Nyitva délelőtt 9—1-gig. **Mezőgazdasági Múzeum** d. e. 9—1-gig. **A földtan intézet múzeuma** d. e. 10—1-gig. **Közlekedési Múzeum** délelőtt 9—12 óráig. **Az Akadémia Goethe-szobája** délelőtt 10—12-gig. **A könyvtárak zárva.** **Állatkert a Városligetben** nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Haza: termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönlőnk folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrassy-ut 24.
az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatásait, az elgyengült férfiak, magfolyások, a bajukor utófertőzéseseményt, nőknél fehér-folyást, bármilyen nyíre látkot is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanág egyik főokozója és börtettségüket gyógyít új gyógyórnó szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt osztr. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyászati tanácsokat is gondoskodva leszek.

Nőknek külön vartóroom.

Ugyanott megjelenti a szerénylő Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UPTUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a női betegségeket és ezek összesített gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva, megkötve, 1 frt beküldés mellett természetesen vagy 30 kr. utánvét mellett.

REMEKIRÓK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és világirodalom kincsesháza. Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Nemzetünk műveltsége immár háls isticnek annyira megerősödött, hogy alig van e hazában család, a mely **butorsága zellőshetetlen részének** az aratók sok helyint nincsenek még szíjában, **mitlyen könyvek találko helyre?** Nos hát, e kérdésre csak egy válasz lehet: a családi könyvtárba első sorban azok a könyvek valók, melyek az emberi szellem termékeinek **színt-javát teszik,** a melyeket élvezked, évszázadok, vagy legalább nedezkedő magasztalása hirdetői szépek, melyeket így a mult már ugyszólva szentesített, melyeknek ismerete nélkül iskolázott embert képzései sem lehet.

fordításban, a hol van ilyen jó, új fordításban, a hol a meglévők elavultak vagy más okokból nem megfelelők. S itt sem fog hiányozni minden iró elől az aratók, a magvas bevezetés életéről és munkásságáról, valamint nem fognak hiányozni a bőséges jegyzetek, melyek azt a művet könnyen megértetővé tegyék mindenkire nézve.

Azokat az irókat, kik ilyen könyveket tudnak teremteni, klasszikusok-kal nem hiányozhatnak egyetlen művelt házból sem. E remekírók leg-

Mindkét részt vállaltunknak, a magyar remekírókat úgy, mint az idegeneket, képekkel díszítjük. Ez illusztrációk nemcsak az olvasó képzőtehetségének lesznek segítségére, elebe varázsolva a költői munkák legszebb részét: hanem mint először magyar művészek rajzi, önmagukban is értékesek lesznek. A könyvek, természetesen, mind egyforma alakban, egyforma szép és tisztá nyomással és egyforma díszes bekötési stílusban jelennek meg, rajza az illető iró arany-domborművé medallion-arczképeivel. Így a könyvszekrénynek nemcsak tartalma-nál, hanem külsejüknél fogva is feltűnő ékességei lesznek.

Az első két kötet már megjelent. Címük:
I. II. Petőfi Sándor Összes Kötetmánya. Előtrajzi bevezetéssel ellátta Dr. Ferenczi Zoltán. 52 egész oldalas illusztrációval ellátta Hoogrédy, Tull, Tolody, Akantisz. Ára a két kötetnek 10 kor.
A következő kötetek lesznek:
III. IV. Kisfaludy Sándor Összes Kötetmánya. Előtrajzi bevezetéssel ellátta Zilahy Kiss Béla. (Saját alát.)
V. Tóth Kálmán Költőműve. **VI. Gőthe.** Faust. Ford. h. Dóczy Lajos.
VII. Molière Remekai. I. rész. A fővöny. — Dandin György. — A kőnyeskedő. — A botosinlita doktor. Ford. az első három Hevesi Sándor, az utolsó Gáborányi Árpád.
VIII. Mikos Kelemen Törökországi Lovelői. Kiadja Bánóczy József.
IX. Tóth Ede Összes műve.
X. Mussat Alfred Válogatott Remekai: Kötet-mények, Elbeszélések, Szindarabok. Ford. Radó Antal.
XI. Zrínyi Miklós Összes Munkái.

Noha a vállalat főntebbi programja szerint a **Remekírók Képes Könyvtára** egységes, szerves gyűjtemény lesz: mindazonáltal az egyes remekírók **külön is, mint teljes, befejezett munkák** kerülnek könyvpiazcra. Senkisen lesz kénytelen minden kötetet megvásárolni, ellenben mindenki megvehet egy-egy remekíró **magában is.** A kötetek ára a lehető legolcsóbb lesz. **Ára egy-egy illusztrált kötetnek húzve legfeljebb 3 kor,** díszkötésben 5 koronára, de ezt a csoklyé árt is szabadságban lesz a vevőknek részletekben törleszteni. Minden évben **egy-kötet** megjelenése van terve véve, de remélhetőleg ennél többet is fogunk közzéadni.

Azután tervbe vannak véve: **Kassinczy, Berzsenyi, Csokonai, Kisfaludy Károly, Külcsey** remekai; az idegen irodalmakból: **Homerosz Iliás** és **Ódyszeia, Kempf József** fordításában; **Shakespeare** remekai, **Leopardi** válogatott verses és prózai munkái, **Byron** válogatott költeményei, **Hobson** legjobb drámái stb. — egytől egyig a világirodalom legnagyobb nevei, a nemzetek műveltségének legfényesebb szövevénye. Abban a tudatban, hogy ez újabb vállalatunk megindításával a **nemzeti kultúrának** nagy és fontos szolgálatot teszünk, ajánljuk azt a magyar haza pártfogásába!

Az eddig megjelent két első kötet, **Petőfi Összes Kötetmánya**, kapható minden hazai könyvkereskedésben.

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21.

Cs. és k. osztr., kir. magy. szabad

Vége egy tökéletes vasaló a háztartásban és ezért

a hölgyek elragadtatója az önműködő, teljesen öb

DALLI

vasalógép.

Kettős munka feltű alatt. Minden külön figyelés vagy lésszes nélkül szakadatlannal használható.

Nem közönséges szénvasaló, hanem ártalmatlan szénvasaló. Teljes hőkepeség a szénkoronán szabályozható belső szerkezettel és a fűtőköri szagtalan, tömör „Dalli” izsóanyag segítségével.

Ára komplet csak 5/6 koronára. 1 goboz „Dalli” izsóanyag 50 fillér.

Vásárlásnál kérik kifejezetten a „Dalli” szénkoronát. Dalli-vasalógépet, melynek föltűbe a „Dalli” védjegyzés be van öntve. Ne fogadjunk el közönséges szénvasalót. A „Dalli” elválasztó és szagtalanító, minden nagyobb vas-és konyhaszakkerekedésben kapható. A hol nincsen vagy valahol nem kapható, ott forduljunk a nagyban képviselőhöz Budapest és Magyarország részére:

Schäffer József Miklós, Budapest, VII. Kertész-u. 37. sz. — Német Izsáony-társaság Dresden.

Virágnyelv.

Minden ismert virág jelentőségét meg van írva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb kérti forrásokból állított össze. Ára szines kötésben 80 fill. Az összeg előzetes beküldés esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésben, Andrassy-ut 21. sz.

MAGYAR SZINHÁZ.

Szerda, 1901. augusztus hó 21-én.

Angot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegírók Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezér Ödön. Zenéjét szerzezte Charles Lecocq.

Személyek:

- Angot Clairette Radányi Cadet Kunosi
Lango Dóry Buteux Erdős
Pomponnet Girét Vilmos Sarlái
Ange Pitou Palásthy Louchard Mátyr
Larivaudiére Boross Huszártist Odry
Trénitz Kardos Amaranthe Láng
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FOVAROSI NYARI SZINHÁZ.

Szerda, 1901. augusztus hó 21-én.

Z a z a.

Színmű 5 felvonásban. Irtá Berton és Simon. Fordította Heltai Jenő. Kezdeté 7 órákor.

VAROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1901. augusztus hó 21-én.

Svíhákok.

Vig operette 3 felv. Zenéjét szerző Ziehrer C. M. Magyarostották Feld Aurél és Mérei Adolf. Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZINHÁZ.

Szerda, 1901. augusztus hó 21-én.

Zárva.

URANIA SZINHÁZ.

Szerda, 1901. augusztus hó 21-én.

Monte-Carlo és a Riviera.

Irtá Salamon Ödön. Kezdeté 7 1/2 órákor.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)

Naponta este 8 órákor

nagy előadás.

Magyar, dán, francia, német énekesek, angol táncosok, tornászó-bajnokok, létracéklíbristák, gyorsfutó-művészek, sampion-szonglör, mozgó-fényképek stb.

Bélelő-díj 2 kor. Erkölyülés 1 kor. 60 sz. Karzati díj-bély 1 kor. sz. Fővárosi bejegyzés 40 korona. Nappali pénztár a. e. 10-től d. u. 1-ig. Esti pénztár a. u. 7-től. Előrevettelt jegyeket nem jár elővételi díj.

ŐS-BUDAVARA

Ma szerdán f. év augusztus hó 21-én

nagy jótékonycélu ünnepély

a budapesti Szegény Gyermekkert-Egyet javára.

MŰVÉSZTELE

Szeyer Ilonka urholgy a Magyar Színház primadonnája. Németh József ur a Népszínház tagja. Sziklai Kornél ur a Magyar Színház tagja. Sziklai Szendón urholgy. Almási Iza urholgy. Bilkei Irén urholgy. Szentcs János ur a Városligeti Színkör tagja szíves közreműködésével.

Tombola, jótékony bazar stb. Este fél 10 órákor: Remek, egészen új variété-ballet, a Louisiana-csoporttal, Raffel, a repülő műsor. E. Brustons s a többi új világhírű számokkal. Nagy amerikai tűzijáték. A m. kir. bpesti honvéderületi zenekar hangversenye. A „Folies-Caprice” vendégszínház. HEN-ALIBÉY varázsszínház. Helyéjdi 1 korona. Gyermeknek 50 fillér. A tözdeként váltott kedvez. Jegyek 40 f. felülüllesztési érvényesek. A földalatti villamos éjféli 1/2 óráig közlekedik. Tarsaskocsik egész éjjel.

Dr. Weiss J. gyógy- és vizgyógyintézet. Pannóni 51 és 61. Pribsmitzthal. Gyógyeredmények ideg- és krónikus betegségeknek.

BUTOR részletfizetésre! Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-felülak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányu asztalos- és kárpított butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Arjegyüket 35 kr. levéljeggyel behirdetés ellen bérmentve küld fennti cég B. osztálya.

Homlokzat-festék-gyár Kronsteiner Károly BÉCS, III., Hauptstrasse 120. (saját házában). Arany-érmekkel kitüntetve. Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézetek, vasutak, ipari bányák és gyári társulatok, építési vállalatok, építómesterek, ugyiszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítói. E homlokzat-festékek, melyek mészből állódnak, száraz állapotban poralakban és 40 különböző tintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festékek tisztaságát illeti, azonos az olaj festékekkel. Mintakártya, ugyiszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

LIPIK SZLAVONIAÉBAN I. rangú fürdőhely. Egyetlen jód tartalmú alkalkus hőforrás (64° C.) a kontinensen. A lonjányi vasút állomása (Dugosellő) 4) Azonkívül Pakrac-Lipik délvasút állomása (Zónatartás) közvetlen közlekedéssel május szeptember Szege-Lipik d. u. 4 34 és vissza Lipik-Szege d. u. 8 35. Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, ugyiszintén park, fedett sétány, kitűnő gyógyászatiak, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépület Villanyvilágítás. Földművelésügyi hatóság, gyomor-, bél- és gégehurtnál, köszvény és csontbajoknál, ischiásnál, csontbajoknál, mindenemű hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy- és vérbetegségekben. Hivatásos fürdőorvos: Szemeréy Bertalan dr. Jódhévíz szűkítése egyenesen a forrástól, továbbá Edesky L. cégétől Budapestben. Jódforrásról közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

Dreyfus Alfréd. 50 év életéből. Szemvedésem az (öröktörténet) 1861 rabságom alatt. Dreyfus kapitány sajátkezű rajz- és kézirataival. Második teljes kiadás. Képekkel illusztrált kiadvány. 92 oldalas. Tartalommal 40 kr. Beküldés ellenében bérmentve, ha azonban utánvéttel kívánunk 20 kr.-ral drágább. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18.

Titkos betegségek szakorvosa. Gyógyít, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szenvedőknek. 20 éves kórházi és magánorvosi tapasztalatainnal fogva legjobban ajánlható. Dr. CZINCZÁR J. egyetem. orvos-tanár. Gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozó zavar nélküli mindennemű barnyú régi kórosú Nemi betegségeket ugymint hűgyesfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bújáros sebeket, syphilit, önfirtóztól eredő idegbajokat, a legmarkacsabb borbetegeket és szépségübnakait, továbbá Nemi gyengeségi állapotokat (impotentia) megelépe biztos eredményre gyorsan a legjobban módon. Rendelő-intézet: Budapest, VII. Kerepest-ut 14. sz. I. e. Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külön váróterem. Külön nő- és kislány. Levelekre régiónti válasz.

SPORT-JÁTEKOK legolcsóbb megbízható beszerzési forrása. SEFFER ANTAL BUDAPEST, IV. KÁROLY-UTCA 1. boltszám 12 (Központi váróterem). KOTÉLÁRUK, ZSINEGEK, ZSÁKOK, PONYVÁK. FÜCCAGYAK, TORNAESZKÖZÖK és mindenemű HALÓK IPARTELEPE. TENNIS-TEREK ELKÉSZITÉSE. TORNA TERMEK FELSZERELÉSE. GYÁR, VII. DOSNYAR-UTCA 20. SAJTI HÁZ.

Butorok új, valamint csak kiváló használati eszközök, varrógépek, perzsaszonyok, 1 fehérgyermekpólószegély, órák, lámpák stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapestben. Gyár-utca 2. a vakok intézetével szemben. A ki hegedít. Almbalmot, harmonikát, mocha-miká hangszereket, vagy zongorát akar venni, körön Arjegyüket Sternberg Armin és Tszerecs és és kir. udv. hangszerekről Kerepest-ut 36. helyig egy minden cikkről külön illusztrált Arjegyüket küld teljeseen díjtalanul. Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt. gyönyörű megzenésített hegedők, drága frt 1.50, és hangszerek drága 80 kr. Sternberg Armin és Tszerecs és és kir. udv. hangszerekről Phonograph-osztályában, Károly-körút 2. (Központi váróterem) szék. Zongora, rövid, keresztúros, korábban használt, sűrűn elad. VII. Kerepest-ut 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délelőtt 11-12 óráig, délután 2-5 óráig. Zongora, Kramer-féle, kitűnő hangú, júnaiban eladó. Megtekinthető délután 2-5-ig. Nefelejts-utca 15. I. H. Zongora, fekete, keresztúros, korábban használt, díszes kiállítású 250 frttel eladó. Fodor, Dony-utca 26. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8-9-ig.

Butorvövek ügyelmébe ajánljuk Nemes és Lengyel, Kereskéméti-utca 6. I. em. 10. butorvöveket, melyek az újaktól tart ebédig, háló, útszobák és szalon butorokban a leggyorsabb és legbiztonságosabb körülményben, legolcsóbb árakkal. Ne vegyen senki hangszert, míg Reményi Mihály műhangszerész legújabb képes Arjegyüket át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 44/d.

HONIPARI! cipész DÓCI M. Magyarországi legolcsóbb cipő raktára Budapest, Kerepest-ut 10/D. Férfi v. női csupa cipő 8.-ft. Eleg. fűző borjúbőrű 8.20.- Férfi oros v. salón-lakk fűző, gombos v. csuka 4.- Férfi oros nőknél. — 3.50. Férfi vagy női bő fűző — 3.50. Férfi elvörös 4.50, női 4.- 5000 gyermekcipő 2-5-ig 1.- Tartos valkolt ezirma. — 7.50. Arjegyüket, csomagolási ingyen. Vökre 10 frton felül frank. Nem tetsző árú visszaküld.

Zalogcédulát, észert értéktárgyat legdrágábban vesz. Árúkat, butort, kerékpárt, élelőny feltételekkel megöriz a Szállítási és beraktározási-vállalat Wesslényi-utca 39. sz. (Kertész-utcai sarokház).

HAGGENMACHER-féle GÓLIÁT MALÁTA-SÖR legkellemesebb üdítő és tápláló ital. Dr. Telbis János kím. keresk. törvény. hit. végzet. nyilatkozata: A Haggemmacher-féle Góliát Maláta Sört, vegyészgálatom alapján, főleg magas extract és malátaszukor (Maltose) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom. Megrendelési hely: Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

Költözőkodeseket vasutón és hajón, az Átrakodás és csomagolás megkönnyítéséért, előford az ország Szabadalmazott. Butorvöveivel Caró és Jelenkék szállító Budapest, V., Arany Janos-utca 84.

Szabadalmakat kieszközi és értékesít PATAKY H. és W. utóda dr. Wirkmann József Erzsébet-körút 42. Elvilágosítás és prospektus ingyen.

Gummi és halhólyag a legfinomabb és legjobb minőségű. valódi francia és angol gyártmányú, eredeti csomagolásban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frttel. Női gumi: Polypus, Mensinga, tánter-féle 2 ft 50; óvszervek 4, 6 és 8 frttel tucatja csakis Pollitzer Mór és Fia-nál BUDAPEST, V. Deák Ferenc-ut. 10/h. kaphatók. Ugyanott minden kézzel fogható különlegesség és párisi újdonság raktáron tartatik. Az árak világszerte és veszélytelenségeiről szóló nyilatkozat. Széles körű naponta sziszterdiszertó mellett. Arjegyüket zárt és felitárolható bontókban ingyen.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat Bpest, Erzsébet-körút 17. Kieszközi szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajtasztromoz vedjegyeket és műstrákat. Felvilágosítás díjtalan. Butor csak jó minőségű. Hálósóba, kredeon, finom: arjegyüket, asztal, székek, íróasztal, könyvtáskönyv, új szőnyeg, ottoman, szőnyegterület, különféle tükrök és más mindennemű dísztergy, egy arjegyüket is, sűrűn nagyon olcsón eladó. Steinberger Manó kárpitos mesternél. VI. Gyár-utca 25. szám Csemegeszőllöt 5 kilós postakosarakban 2 forintért bérmentve utánvéttel megkapható. Szent József szállítási-vállalat (Gyöngyösről) (Hivem.) 9706

Titkos betegségek gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalata alapján Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fertáknál és nőknél: hűgyesfolyást, hólyagbajokat, bújáros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs borbajokat és az öntévesztést támadt idegbetegségeket. Meglépe az eredmény ferjú gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregben egyéneknek. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógy-szerék. Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet). Bejárát a lépcsőn. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9-2-ig, este 6-8-ig.